

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN van het
MINISTERIE VAN OORLOG

115de JAAR

Nr. 3

Maart 1946

Nadruk verboden

Abonnement f 3.— per kwartaal, Overzeesche Gewesten en Buitenland f 15.— per jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Bezuidenhout 9, Den Haag, Tel. 77.18.58, Postrekening 44.715

Inhoud

Officieele Mededeelingen van het Ministerie van Oorlog

Herdenking van de gevallen in Mei 1940	120
Uit de Legerorders	129
Nieuws van de Maand	130
Militair Rechterlijke Vereeniging	130
Vereeniging tot Beoefening van de Krijgswetenschap.	130

Redactioneel gedeelte

Amerika's Aandeel in de Overwinning I, Tweejarig rapport van den Chef van den Staf van het Am. Leger Generaal George G. Marshall	132
Uit de Buitenlandsche Vakpers	167

Verschijndatum der Nummers

Dat De Militaire Spectator doorlopend veel te laat verschijnt — dit Maart-nummer eerst in Juli! — is het gevolg van moeilijkheden bij de papiertoewijzing.

Wegens gebrek aan het noodige papier is dit nummer gedrukt op zes verschillende restanten papier en is de omvang daarvan beperkt.

Wij verzoeken onzen Lezers daarom niet met ons te correspondeeren over te late verschijning der nummers, noch ons te vragen, wanneer het volgende zal verschijnen. Het April-nummer zal kort na het Maart-nummer uitkomen en daarna hopen wij ook de andere achterstallige nummers te kunnen inhalen.

Moorman's Periodieke Pers

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN van het
MINISTERIE VAN OORLOG

115de JAAR

Nr. 3

Maart 1946

Nadruk verboden

Abonnement f 3.— per kwartaal, Overzeesche Gewesten en Buitenland f 15.— per jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Bezuidenhout 9, Den Haag, Tel. 77.18.58, Postrekening 44.715

Inhoud

Officieele Mededeelingen van het Ministerie van Oorlog

Herdenking van de gevallen in Mei 1940	120
Uit de Legerorders	129
Nieuws van de Maand	130
Militair Rechterlijke Vereeniging	130
Vereeniging tot Beoefening van de Krijgswetenschap.	130

Redactioneel gedeelte

Amerika's Aandeel in de Overwinning I, Tweejarig rapport van den Chef van den Staf van het Am. Leger Generaal George G. Marshall	132
Uit de Buitenlandsche Vakpers	167

Verschijndatum der Nummers

Dat De Militaire Spectator doorlopend veel te laat verschijnt — dit Maart-nummer eerst in Juli! — is het gevolg van moeilijkheden bij de papiertoewijzing.

Wegens gebrek aan het noodige papier is dit nummer gedrukt op zes verschillende restanten papier en is de omvang daarvan beperkt.

Wij verzoeken onzen Lezers daarom niet met ons te correspondeeren over te late verschijning der nummers, noch ons te vragen, wanneer het volgende zal verschijnen. Het April-nummer zal kort na het Maart-nummer uitkomen en daarna hopen wij ook de andere achterstallige nummers te kunnen inhalen.

Moorman's Periodieke Pers

OFFICIEELE MEDEDEELINGEN

van het

Ministerie van Oorlog

Herdenking van de

GEVALLENEN IN MEI 1940

Op 14 Mei 1946 heeft de Koninklijke Landmacht de dapperen herdacht, die in de korte periode van 10-15 Mei 1940 hun leven lieten voor de vrijheid van het Nederlandsche Volk. Het is goed om het nog eens duidelijk en klaar voor oogen te houden; het offer van 1940 moet worden gewaardeerd in het licht van dien tijd. Een ieder zal zich nog herinneren aan welken druk ons volk bloot stond, in het bijzonder diegenen, die in staat waren een vergelijking te maken tusschen onze materiele en moreele verdedigingsmiddelen en de aanvalsmiddelen, waarover de aanvaller beschikte. Wij en ook zij, die hun leven offerden, wisten, dat onze middelen op velerlei gebied te kort schoten. Zij wisten, dat zij streden tegen een overmacht, een strijd, waarvan de uitslag zelfs in het gunstigste geval bloedige offers zou kosten. Zij hebben hun leven geofferd, doelbewust, als dappere strijders voor de onafhankelijkheid en vrijheid van hun vaderland.

Het is dan ook een groote voldoening geweest, dat het H. M. de Koningin behaagd heeft op dien gedenkdag aan de dappersten onder de gevallenen posthume onderscheidingen toe te kennen.

Hun namen zijn opgenomen in onderstaande dagorder van den Minister van Oorlog, met omschrijving van hun daden, die getuigen van plichtsvervulling en onwankelbare trouw. Zij zijn een voorbeeld voor hen, die thans geroepen kunnen worden om zoo noodig te geven wat zij gaven.

Dagorder van den Minister van Oorlog van 10 Mei 1946.

Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd de volgende leden van de Koninklijke Landmacht, die zich gedurende de oorlogsdagen van Mei 1940 in den strijd tegen den aanvaller hebben onderscheiden door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw, en daarbij zijn gesneuveld of sindsdien zijn overleden, posthuum te begiftigen met het Ridderkruis der 4e Klasse der Militaire Willems-Orde:

1. wijlen den Majoor

Willem Pieter LANDZAAT,

van het wapen der infanterie, wegens:

„Heeft zich op 13 Mei 1940 op den Grebbeberg onderscheiden door buitengewonen moed en trouw en door de uitstekende beleidvolle wijze, waarop hij onder de moeilijkste omstandigheden het bevel over zijn Bataljon heeft gevoerd.

Toen de vijand de stoplijn doorbroken had en de Commandopost aanviel, heeft hij op krachtadige wijze de verdediging daarvan gevoerd en zelf hieraan medegewerkt door met een vuurwapen op de aanvallers te schieten.

Als een dapper soldaat heeft hij tot het uiterste zijn post verdedigd, totdat hij, als eenig overblijvende op zijn post, vermoedelijk in den loop van 13 Mei is gesneuveld.”;

2. wijlen den Reserve-majoor

Johannes Jacobus Nicolaas CRAMER,

van het wapen der infanterie, wegens:

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden door op 10 Mei 1940 de brug over den Ouden Rijn te *Katwijk aan den Rijn* en het daartegenoverliggende huis met eenige soldaten

onder zijn persoonlijke leiding te bestormen en te nemen.

Het huis was bezet door Duitsche militairen, welke daarin een mitrailleurnest hadden ingericht, dat den verderen doortocht van het bataljon onmogelijk maakte en tot elken prijs vernietigd moest worden.”;

3. wijlen den Kapitein

Isaac Helenus BOLMAN,

van het wapen der infanterie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden bij de gevechten op 10 Mei 1940 bij *Ypenburg* o.m. door het verzekeren van steun van zware mitrailleurs aan de voorste troepen door zijn persoonlijk voorbeeld en ingrijpen en door het geven van leiding aan de verovering van de sterk verdedigde *Johanna-hoeve*, waarbij hij op eigen initiatief het commando over den troep op zich nam. Heeft zich verder in de periode van 10 tot 14 Mei herhaaldelijk onderscheiden door onder zwaar vijandelijk vuur de verbinding te onderhouden tusschen het Stafkwartier van de 1e Divisie en de voorste afdelingen en daarbij tot in de voorste lijn aanmoedigend gewerkt.”;

4. wijlen den Reserve-eerste-luitenant-vlieger

Antonie Hubertus BODAN,

van het wapen der militaire luchtvaart, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden, door op 10 Mei 1940 onder het bombardement van *Schiphol* zijn vliegtuig startgereed te maken, te starten, vijandelijke vliegtuigen te beschieten en na leeggeschoten te zijn, onmiddellijk weder te *Schiphol* te landen. Heeft zonder eenige verpoizing en zonder eenige dekking te zoeken met behulp van grondpersoneel zijn vliegtuig opnieuw gevuld met munitie onder hevige vuur van vijandelijke jachtvliegtuigen en is wederom gestart. Na leeggeschoten te zijn, opnieuw geland, wederom gevuld en voor de derde maal gestart. Is bij deze derde vlucht gesneuveld in het gevecht met een vijandelijke overmacht. Aantal afgeschoten vliegtuigen onbekend.”;

5. wijlen den Reserve-eerste-luitenant

Frans Paul DE JAGER,

van het wapen der artillerie, wegens :

„Heeft zich door het bedrijven van bijzonder moedige en beleidvolle daden in den strijd tegenover den vijand onderscheiden, door op 10 Mei 1940 bij het bruggehoofd aan de Zuidzijde van de *Moerdijkbrug*, met een sectie 6 veld omsingeld zijnde door overmachtige vijandelijke valschermtroepen, zeer beleidvol en met grooten moed het gevecht te leiden, en tot het laatst

stand te houden, waarbij hij persoonlijk een zijner stukken bediende. Hij is bij deze actie gesneuveld.”;

6. wijlen den Tweede-luitenant

Carl Erwin Friedrich SCHNABEL,

van het wapen der artillerie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden door op 10 Mei 1940 bij de verovering van het vliegveld *Ypenburg* als vooruitgeschoven waarnemer op uitnemende wijze het artillerievuur op het vliegveld te leiden en zich daarbij tot in de voorste lijn van de infanterie te begeven. Op 11 Mei 1940, als artillerie-officier-waarnemer zich in voorste lijn bevindende, door zijn persoonlijk voorbeeld, zijn bijzonder moedige en beleidvol gedrag, de gedemoraliseerde infanterie weder vooruitgebracht, daarbij persoonlijk krijgsgevangenen gemaakt in de verdere actie tegelijk met dit onderdeel ; bij dit onderdeel optredende, is hij gesneuveld.”;

7. wijlen den Reserve-tweede-luitenant-waarnemer

Bernardus SWAGERMAN

van het wapen der militaire luchtvaart, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden door op 10 Mei 1940 als waarnemer-commandant van een T.V.-vliegtuig (een bommenwerper van toenmaals reeds niet modern type) in den vroegen morgen herhaalde malen met zijn vliegtuig vijandelijke vliegtuigen aan te vallen en twee daarvan af te schieten ; daarna heeft hij op doeltreffende wijze een bombardement op het vliegveld *Ockenburg* uitgevoerd, waarbij vier vijandelijke vliegtuigen op den grond werden vernield. Door vijandelijke jachtvliegtuigen afgeschoten zijnde, door een parachutesprong in zee terecht gekomen, zich zwemmend gered en des avonds weer teruggemeld. Op 11 Mei 1940 ondanks aanvallen van sterke vijandelijke luchtstrijdkrachten als commandant van een patrouille van twee vliegtuigen een bombardement uitgevoerd op de *Maasbrug* te *Rotterdam*. Op 13 Mei 1940 met één T.V.-vliegtuig, slechts beschermd door twee jachtvliegtuigen, onder aanvallen door overmachtige vijandelijke jachtvliegtuigen een bombardement uitgevoerd op de *Moerdijkbrug*. Is bij de uitvoering van deze opdracht, welke hij op eigen verzoek van een gehuwden collega had overgenomen, gesneuveld.”;

8. wijlen den Reserve-tweede-luitenant

George John Lionel MADURO,

van het wapen der cavalerie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden, door op 10 Mei 1940 als

Commandant van een peloton jonge soldaten met veel beleid en op eigen initiatief de vermeerstering te ontwerpen en voor te bereiden van de achter de Vliet bij *Rijswijk* door den vijand bezette villa „Leeuwenburg” (Dorrepaal). Met zeer veel moed aan het hoofd van twee groepen de onder vijandelijk mitrailleurvuur liggende brug over de Vliet overschreden, den aanval op het versterkte steunpunt (Villa „Leeuwenburg”) persoonlijk geleid en bij den stormaanval als eerste binnengedrongen, het verzet aldaar gebroken en de bezetting krijgsgevangen gemaakt.”;

9. wijlen den Wachtmeester

Willem Johannes KENNINCK,

van het wapen der cavalerie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden, door op 14 Mei 1940, toen de Commandant der 1e Divisie zich nabij *Overschie* met hem naar de voorste strijdende afdelingen begaf, vrijwillig aan den aanval van de voorste sectie infanterie deel te nemen en door zijn voorbeeld de voorwaartsche beweging in gang te houden, waarbij hij is gesneuveld.”;

10. wijlen den dienstplichtig Wachtmeester

Johannes Jan VERSTEEGEN,

van het wapen der cavalerie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden, door op 10 en 11 Mei 1940 bewijzen te geven van moed en beleid bij de gevechten nabij *Overschie*, alsmede door zich op 13 Mei d.a.v. aan te sluiten bij een aanval van het Depôt Luchtstrijdkrachten op een in aantal sterkere en zwaar bewapende vijandelijke afdeling te *Overschie*. Zich daarbij vrijwillig beschikbaar gesteld voor de verovering van vijandelijke mitrailleurnesten; is daarbij gesneuveld.”;

11. wijlen den dienstplichtig Soldaat

Bernardus BEEKMANS,

van het wapen der infanterie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden door bij een vijandelijken aanval op het Maasvak te *Wessem* op 10 Mei 1940 alleen op zijn post te blijven in kazemat S 1, hoewel de rest van de kazematbezetting was gevlucht; heeft het vuur op den over de Maas trekkenden vijand voortgezet, niettegenstaande alle overige automatische wapens van de compagnie door den vijand tot zwijgen waren gebracht en na 's vijands overgang de verdediging voortgezet, totdat de kazemat in den rug werd aangevallen en buiten gevecht gesteld, waarbij hij sneuvelde.”;

12. wijlen den dienstplichtig Soldaat

Gerard MIGCHELBRINK,

van het wapen der infanterie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden, door zich op 10 Mei 1940 onder vijandelijk artillerie- en mitrailleurvuur naar een verlaten nevensteunpunt in de voorpostenstrook van de Grebbestelling te begeven en een aldaar geplaatste witte vlag weg te halen, waardoor de infiltratie-aanduiding was verdwenen. Heeft de bediening van een vijandelijke mitrailleur neergelegd, welke bediening reeds een deel van een nevenliggend steunpunt had bezet. Is bij de verdediging van het eigen steunpunt gesneuveld.”;

13. wijlen den dienstplichtig Soldaat

Cornelis Marinus OOME,

van het Korps Pontonniers en Torpedisten, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden door in een gevecht met vijandelijke valschermpjes te *Dordrecht* op 10 Mei 1940 onder 's vijands vuur zijn dekking in de richting naar den vijand te verlaten ten einde trommels met munitie te bemachtigen voor den eenigen mitrailleur ter plaatse, waarbij gebrek aan munitie was. Ondanks daarbij bekomen ernstige verwondingen, zoodat hij niet of moeilijk kon kruipen of loopen, door zich al wentelende voort te bewegen, er voor gezorgd, dat deze munitie in het bezit kwam van de mitrailleurbediening. Hierdoor mogelijk gemaakt, dat een belangrijk toegangspunt tot het hart van de stad kon worden vastgehouden. Is kort daarna aan zijn verwondingen overleden.”;

Voorts heeft Hare Majesteit, ter erkenning van overeenkomstige daden, onderstaande militairen benoemd tot Ridder der 4e Klasse der Militaire Willems-Orde :

1. den, als zoodanig tijdelijk benoemden, Kolonel

Wilhelm Frederik HENNINK,

van het wapen der infanterie, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden door de wijze waarop hij op 12 en 13 Mei 1940 het commando over zijn regiment op den Grebbeberg heeft gevoerd. Heeft ten slotte op 13, 14 en 15 Mei met ongeveer honderd man van verschillende onderdelen zijn geïsoleerden en omsingelden commandopost aldaar tegen een overmachtigen vijand zóó hardnekkig verdedigd, tot zelfs na de hem toen nog niet bekend zijnde algemeene capitulatie, dat de vijand ondanks voortgezette aanvallen, zelfs met een pantserwagen, zich daarvan niet gewapenderhand heeft kunnen meester maken, terwijl omgekeerd vijandelijke zware mitrailleurs konden worden buitgemaakt. Heeft daardoor ook belet, dat de vijand zich van het

regimentsvaandel kon meester maken. Hij heeft het voorts mogelijk gemaakt, dat het vaandel-doek behouden is gebleven.”;

2. den, als zoodanig tijdelijk benoemden, Majoor

Gerhard Julius Wilhelm GELDERMAN, van het wapen der Koninklijke Marechaussee, wegens :

„Heeft zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw onderscheiden door op 12 Mei 1940 op den Grebbeberg met een kleine afdeeling Marechaussee, door krachtdadig optreden, terugvloeiende troepen over geruimen afstand weder in de richting van den vijand te leiden. In den nacht van 12 op 13 Mei wederom energiek en met veel beleid opgetreden tegen terugvloeiende troepen. Op 13 Mei door moedig standhouden aan het viaduct ten Oosten van *Rhenen* geruimen tijd belet, dat de vijand aldaar de spoorlijn in Westelijke richting overschreed en door zijn optreden anderen eveneens tot standhouden

gebracht, daarbij zelf een mitrailleur bedienende.”;

3. den dienstplichtigen, als zoodanig tijdelijk aangestelden, Sergeant voor speciale diensten

Johannes Franciscus Cornelis TOELEN, wegens :

„Heeft zich in den strijd, als soldaat-ordonnans, door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw op 12 Mei 1940 op den Grebbeberg onderscheiden. Zich herhaaldelijk aangemeld, en opgetreden als ordonnans naar de voorste lijn, daarbij zelfs anderen vervangende. Voorts daden verricht van bijzonder beleid, waarbij hij telkens onder artillerie- en mitrailleurvuur kwam; is hierbij gewond geraakt. Herhaaldelijk initiatief getoond door vrijwillig het bevel over terugtrekkende afdeelingen, waarbij zich zelfs onderschiet bevoonden, op zich te nemen en deze door zijn moedig en kordaat optreden en zijn voorbeeld weer naar haar stellingen terug te brengen.”

Herdenking op vele plaatsen waar gestreden is.

Het soldaten kerkhof op den Grebbeberg was het middelpunt van de herdenking. Voorts zijn herdenkingen gehouden in talrijke plaatsen, waar in 1940 gevochten is of welke kunnen worden beschouwd als het centra van weerstand in 1940: op den Afsluitdijk bij Kornwerderzand, in Groningen, in Zutphen, bij het Brabantsche dorpje Mill, in Maastricht, waar de troepen van den Territoriaal Bevelhebber in Zuid Limburg den Duitschers den overgang over de Maas betwistten, in Dordrecht, centrum van weerstand op het Zuidfront van de Vesting Holland, waar pontonniers, torpedisten, wielrijders, infanterie en artillerie gezamenlijk vochten tegen parachutisten en pantsertroepen, in Middelburg, in Rotterdam en op Ypenburg, het veel omstreden vliegveld.

Op al deze plaatsen kwamen bijeen nabestaanden der gesneuvelden, oorlogsinvaliden, strijdmakkers uit 1940, troepen van het jonge leger,

dat thans gevormd wordt, en vertegenwoordigers van de Regeering, van Nederlandsche jeugd, van de steden en dorpen, die getuigen waren geweest van den strijd, nu zes jaren geleden.

Het is een gelukkige gedachte geweest bij deze herdenking de verbinding tusschen de Koninklijke Landmacht en het Nederlandsche volk, en wel in het bijzonder de jeugd, zoo nauw mogelijk te maken. Hiermee had zich belast het Nationaal Instituut, dat er op voortreffelijke wijze toe heeft bijgedragen, dat ook buiten deze officiële herdenkingsplaatsen de gesneuvelden werden geëerd. Op de scholen werd in een korte toespraak het verloop der oorlogsgebeurtenissen geschetst en op een tevoren vastgesteld oogenblik het lot der gevallen herdacht. Op vele herdenkingsplaatsen werd door een vertegenwoordiger van de jeugd een kort gedicht voorgedragen en in sommige gevallen een toespraak gehouden.

De Herdenkingsplechtigheid op den Grebbeberg.

Aan deze plechtigheid werd een bijzonder karakter verleend door de aanwezigheid van H.K.H. Prinses Juliana en Z.K.H. Prins Bernhard. De Regeering werd hier vertegenwoordigd door den Minister-President Prof. Ir. W. Schermerhorn, de Koninklijke Landmacht door Luitenant-généraal H. J. Kruls, Chef van den Generalen Staf. Als hoogste autoriteit van het leger van 1940 was aanwezig Luitenant-Généraal J. J. G. baron van Voorst tot Voorst, oud-Commandant van het Veldleger.

De troepen stonden in carré opgesteld om het gedenkteekeken op het kerkhof. Zij waren samengesteld uit verschillende deelen der Koninklijke Landmacht. Het onderdeel uit de gezagstroepen bestond hoofdzakelijk uit soldaten, die in 1940 op den Grebbeberg hadden gevochten. Als eenig regimentsvaandel was, begeleid door soldaten van het oude regiment, aanwezig het vaandel van 8 R.I.

Als eerste nam het woord de Minister-President, die de volgende herdenkingsrede uitsprak.

Rede van den Minister-President Prof. Ir. W. Schermerhorn.

Koninklijke Hoogheden, toehoorders van nabij en van verre!

In de rij der herdenkingsdagen neemt deze 14e Mei een eigen plaats in. Op den avond voorafgaand aan den nationalen feestdag zijn wij tezamen stil geweest en hebben het hoofd gebogen in de herinnering aan hen allen, die op een of andere wijze in en rondom den oorlog gedurende vijf lange en bange jaren het leven hebben gelaten. Vandaag gedenken wij in het bijzonder hen, die in den oorlog van Mei 1940 in den strijd zijn gevallen.

Toehoorders, ook deze herdenking is de eerste, die wij in een bevrijd land met elkander mogen hebben. De jaren der bezetting gaven vandaag op deze plek een ander beeld, waarbij andere krachten aan het woord waren en andere gedachten dan de onze, den boventoon hadden. Met gelukkig één uitzondering, die ik hier niet onvermeld wil laten: een eeresaluut zij hier gebracht aan den moedigen strijder, Dr. H. B. Wiardi Beckman, die nu juist zes jaar geleden uit naam van het Nederlandsche leger bij de begrafenis van de Nederlandsche soldaten op deze plaats het woord voerde op een wijze, die ons ook thans nog het hart kan verwarmen.

Thans nu voor de eerste maal Regeering en volk zich opmaken voor deze herdenking, lijkt dit alles lang geleden, is het oorlogsgebeuren van Mei 1940 overspoeld door al hetgeen daarna over ieder van ons en over ons geheele volk kwam. Toch, toehoorders, wanneer wij even stil staan op een plaats als deze, dan rijzen voor ieder onzer weer de beelden op uit de Meidagen van 1940. Dan beleven wij opnieuw de spanning en de teleurstelling, dan schrijnt opnieuw voor hen, die in die dagen de tijding van den dood van een dierbare bloedverwant kregen, de pijn om dit verlies. Voor hen in het bijzonder ligt deze 5-daagsche oorlog niet ver beneden den horizon van hun aandacht, weggedrukt door hetgeen na die bange dagen over ons allen kwam. Hun herinnering aan dien oorlog zal helaas nimmer vervagen. Met eerbied staan wij vandaag in onze gedachten naast ieder van hen en reiken hun de hand. Zij waren de eersten van de meer dan 200.000 Nederlanders, wier levensdraad door het oorlogsmonster, dat over Europa kwam, werd afgesneden.

Toehoorders, niet alleen bij de persoonlijke herinnering van de zwaarst getroffen en van ieder onzer afzonderlijk zou ik op dit moment willen blijven staan, doch mij ook afvragen, welke gedachte de herinnering van Nederland als natie tegenover dit oorlogsgebeuren van de Meidagen van 1940 oproept. Dezelfde Wiardi Beckman schreef later in dat jaar in een onuitgesproken rede: „Wij Nederlanders hebben verdriet en wij willen het wegen.” Zoo was het inderdaad: verdriet, om wat in die Meidagen ten onder ging, verdriet om het feit, dat ondanks

den persoonlijke heldenmoed, waarvan talrijke voorbeelden later bekendheid verwierven, de strijd niet alleen zonder resultaat bleef, maar ook zoodanig verliep, dat er niet overal daardoor bevrediging werd gewekt.

Toehoorders, dat zal met iederen verloren oorlog het geval zijn. Ook vandaag stellen wij de vraag naar den zin van dezen verloren oorlog, immers, diep in ons leeft toch de gedachte, dat, ondanks den schijn van het tegendeel deze strijd niet zinloos was. Is deze zin alleen gelegen in de uitspraak, dat alleen hij recht op het leven heeft, die bereid is het te verdedigen, dat ook alleen dat volk recht heeft op een zelfstandig bestaan, dat bereid is voor deze onafhankelijkheid het hoogste offer te brengen? Oppervlakkig gezien zou men hieruit kunnen afleiden, dat het dus blijkbaar gaat om het gebaar. Zeker schuilt daar een waarheid in, maar slechts indien men beseffen wil, dat het daarbij in wezen gaat om de gezindheid van het volk als geheel, om de vraag of men zooveel waarde hecht aan vrijheid en onafhankelijkheid, dat men bereid is er voor te strijden, en, als het moet, om te lijden.

Toch, toehoorders, niemand zal willen beweren, dat de krijgsmacht van een land alleen maar dienen zal om daaraan deze bereidheid af te meten. Wij stellen aan de nationale krijgsmacht ook wel degelijk den eisch van doeltreffendheid voor de beveiliging van ons volksbestaan. Indien wij dit doen, dan kunnen wij aan de hand van de ervaring van een verloren oorlog niet anders dan erkennen, dat deze doeltreffendheid niet onder alle omstandigheden verzekerd was te achten. De eerlijkheid gebiedt ons om vast te stellen, dat dit niet alleen een gevolg was van de overmacht van den vijand, doch dat wij hier in West-Europa tusschen de twee wereldoorlogen, in een sfeer hebben geleefd, die aan deze doeltreffendheid ernstig afbreuk moest doen. De geest van de wereld, waaruit de krijgsmacht oprijst, is mede bepalend voor de doeltreffendheid ervan. Wij hebben dat in het barre gebeuren, hetwelk achter ons ligt, kunnen afmeten aan den soldaat, aan zijn leiders en ook aan de geheele internationale politiek. Wij kunnen ons de vraag stellen of ook wij werkelijk geestelijk voorbereid waren op de dingen, die kwamen, zoowel de leiding als het volk en dan meen ik, dat de eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat dit niet zoo was. Was dit een schande? Toehoorders, ook daarop zou ik met neen willen antwoorden. De wereld, waarin wij een eeuw lang in vrede leefden, de wijze waarop de vorige wereldoorlog aan onze deur voorbij ging, het idealisme, dat zich niet alleen van ons volk maar van groote groepen in West-Europa had meester gemaakt, dat alles maakte, dat wij de geestelijke voorbereiding van hoog tot laag in wezen misten. Was het verstandig in de wereld waarin wij leefden hieraan niet meer aandacht te besteden, dan moet ik ook daarop hardgrondig neen zeggen.

Toehoorders, dit geldt echter niet alleen voor ons, ook internationaal geldt hetzelfde. Indien de Westersche mogendheden in 1933 beter de consequenties hadden aangedurfd van hetgeen de scherpzinnigsten onder hen uit het aan de macht komen van Hitler als onafwendbaar concludeerden, dan zou Europa en de wereld waarschijnlijk dezen wereldoorlog met alle ellende zijn bespaard. Politiek eischt in het groot en in het klein, op het juiste oogenblik ja of neen zeggen en daaruit de consequenties trekken.

Toehoorders, vandaag zullen door Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard militaire onderscheidingen worden uitgereikt aan de nage-laten betrekkingen van hen, die zich in dezen strijd hebben onderscheiden en die door hun daden getuigenis aflegden van persoonlijke moed en dapperheid en trouw aan de zaak van het Vaderland, menschen, die als soldaat op het juiste moment ja wisten te zeggen. Vandaag ook is het mij een voorrecht aan allen, die in de Meidagen van 1940 deel uitmaakten van het Nederlandsche leger en stredden onder de bevelen van den Opperbevelhebber, Luitenant-Generaal Winkelman mede te deelen, dat het Hare Majesteit de Koningin behaagd heeft aan den oud-opperbevelhebber Luitenant-Generaal Winkelman de hoogste Nederlandsche onderscheiding

toe te kennen, te weten het grootkruis in de orde van den Nederlandschen Leeuw. Door deze onderscheiding eert het Nederlandsche volk niet alleen den opperbevelhebber en voor zoover het persoonlijk is in het bijzonder ook voor zijn moedig gedrag na de capitulatie, maar in hem eeren wij hiermede het geheele Nederlandsche leger, dat in die dagen den ongelijken strijd had te voeren.

Toehoorders, het is vandaag een dag van herinnering aan een smartelijk gebeuren. Straks gaan wij allen van hier naar onze plaatsen in den strijd om den wederopbouw van ons Vaderland. Wij allen zooals wij hier staan, of gij die luistert, hebben aan dezen strijd ons aandeel. Mannen van 1940 hebben met heldenmoed gestreden, ook indien zij het gevoel hadden, op een verloren post te staan. Laten wij thans in den strijd, die gaande is, en waarin wij niet op een verloren post in het leven staan, doch met de mogelijkheid der overwinning in het zicht, in dien strijd om het heil van ons Vaderland iets aan den dag leggen van den moed en de kracht, waarmee zij stredden, die wij vandaag het allermeest eeren.

Hierna nam Luitenant Generaal J. J. G. baron van Voorst tot Voorst het woord om in een kort overzicht het verloop der gebeurtenissen te schetsen.

Rede van Luitenant-Generaal J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst.

Echtgenooten, Ouders en Kinderen, Bloedverwanten van onze Gesneuvelden !

In tegenwoordigheid van H.K.Hn. Prinses Juliana en Prins Bernhard, valt mij — in stede van den Oud-Opperbevelhebber Generaal Winkelman — de eer te beurt aan uw dierbaren, die hier voor zes jaren voor Nederland vielen, een eerbiedigen eeregroet te brengen. Een eeresaluut derhalve als vertegenwoordiger onzer Weermacht van 1940.

Waar kunnen wij onze gesneuvelden beter, passender en waardiger herdenken dan op deze plek in het midden van den Grebbeberg, hoofdbolwerk van onze nationale verdediging, waar de strijd het felst, het langdurigst, het moordendst woedde ? Waar kunt gij, oorlogsgewonden, en gij allen, behoorende tot zooveel Nederlandsche eenheden, die in den driedaagschen slag hier stredden, u beter weer hierop bezinnen dan aan de graven onzer dooden ?

Vielen zij hier, en elders, tevergeefs ? Hebben velen uwer het offer hunner invaliditeit onnodig gebracht ?

Was het dwaasheid, was het ijdel gebaar van het kleine en zoo blootgestelde Nederland tegen den grooten, den sterken in het krijt te treden ?

Neen, Nederland moest met open vizier om wille van de gerechtigheid, om wille van de vrijheid, om wille van de zelfstandigheid den handschoen opvatten, ook al zou het aanvanke-lijk het onderspit delven.

Maar was Nederland, zwak als het was, strijdvaardig, stond een ieder tijdig op de bres ?

Zeer zeker, nog vóór het aanbreken van den dag van den roden Mei waakten onze grenstroepen met het wapen in den aanslag om den eersten Duitscher op te vangen en 24 uur vóórdat de vijand de voorposten van het veldleger aanviel, gold reeds de uiterste paraatheid over de geheele linie. Overal was, gedurende maanden, te voren ingespannen schanswerk verricht ; op vele plaatsen waren inundaties gesteld.

Hier op het Grebbe-acces volgden elkander tusschen Wageningen en Rhenen 6 linies van loopgraven en steunpunten op.

De strijd begint bij het krieken van den dag op 11 Mei. Zestig uren aan één stuk woedt dan de slag tot in den middag van 13 Mei. De positie is dan zoo breed en zoo diep geforceerd, dat slechts het vormen van een geheel nieuw front, van Gorinchem over Utrecht tot Muiden, verder uitkomst kan bieden. Hoe is het, betrekkelijk zoo spoedig, daartoe gekomen ? De vuurproef, hier ondergaan, was er een met ongelijke wapenen.

Deze verhouding heeft het moreel der verdedigers op enkele plaatsen sterk beïnvloed, zoodat 's vijands felle en onophoudelijke aanvallen dáár een bres konden openbreken, hij verder kon doordringen en verschillende maatregelen om de bres te dichten, faalden.

En dat, ondanks het wanhopig pogen van de talloos velen, commandanten en soldaten, wien

het waarlijk niet aan verzetsgeest ontbrak. Maar een grimmige verbetering over de geheele linie zou eerst geleidelijk in ons volk wortel schieten. Hier moesten echter alle mannen van den aanvang af helden zijn, van geen wijken willen weten.

Immers 's vijands met oorlogswet en oorlogsmoraal spottend verraderlijk optreden was erop gericht om, gepaard aan vliegeraanvallen en dagenlang aanhoudend artillerie-vuur, door intimidatie het moreel aan te tasten, door terreur, spanning en ontzetting te zaaien. Ik noem slechts :

de geheimzinnige lichtkogelsignalen, de spionage te land en ook reeds vóór den oorlog fotografisch uit de lucht ;

het uitbranden van de bezetting van steunpunten in de voorposten ;

het overal opjagen van gevangenen, gedwongen tegen het eigen vuur in te gaan en, wanneer dit desondanks niet ophoudt, als dekking ertegen te dienen ;

het misbruiken van de Nederlandsche uniform en van burgerkleeding.

Alleen S.S.-troepen, schuim van uit de gevangenis bevrijde misdadigers, zijn hiertoe in staat. Daartegenover moesten onze brave, goedwillende, dikwijls zelfs argelooze soldaten den vuurdoop ondergaan.

Bovendien hebben de Duitschers voortdurend een sterke plaatselijke overmacht in getal en in wapens en passen zij hier evenals op het verdere Westfront een nieuwe „rücksichtslose” splijt-tactiek toe.

De voorposten tegenover Wageningen worden al dadelijk met de viervoudige overmacht van een S.S.-regiment aangevallen. Zij houden echter den 11den Mei van vier uur 's morgens tot half zes 's middags stand en brengen den Duitschers vele verliezen toe.

Terwijl de vijand door dezen aanval een troef uitspeelt, tracht hij zich niet verder in de kaart te laten zien en brengt hij ook elders troepen naar voren.

Tot het ontmaskeren zijner plannen worden onzerzijds 12 Mei in den voormiddag in het Noorden sterke offensieve verkenningen verricht tot Achterveld, Voorthuizen en Nijkerk toe. Als gevolg hiervan kan worden aangenomen, dat de vijand op 12 en 13 Mei weinig van ingrijpende betekenis in de richting Amersfoort en zuidelijk ervan zal ondernemen.

De aanval op 13 Mei door een Duitsch regiment Zuid van Scherpenzeel wordt afgeslagen.

Meer en meer concentreert zich aldus van weerszijden de slag op den Grebbeberg.

Tot wat voor verbitterden strijd, wat voor hellevuur komt het dan geleidelijk in deze bosschen en in het somtijds dicht begroeide kreupelhout. Nagenoeg alle telefonische verbindingen zijn verbroken ; inlichtingen over de posities van vriend en vijand komen niet voldoende door ;

de gevechtsleiding wordt steeds moeilijker. Reserves en zelfs afdelingen artillerie zijn naar Rotterdam gezonden, bestrijden de Duitsche parachutisten in het Westen — gevolg van een toestand welken *niemand* had kunnen voorzien — zij ontbreken op het beslissende oogenblik hier ! Andere Nederlandsche soldaten van verschillende regimenten, somtijds oververmoeid van verre gekomen, tot van Nijmegen en het Land van Maas en Waal in nachtmarschen verplaatst, moeten nu telkens opnieuw in den strijd worden geworpen. Zij vechten dag en nacht, dikwijls zonder helm om beter te kunnen uitzien en de handgranaten te kunnen terugslingeren, welke de Duitsche S.S., van achter de ruggen der naar de flanken gedreven Hollandsche krijsgesneuvelden, veilig meenen te kunnen werpen. Zijn onze verliezen zwaar, die van den vijand zijn grooter. Hij zal reeds dadelijk en niet zonder reden spreken over dezen berg als den Teufelsberg.

Het is hierbij vooral, dat ware helden aan onze zijde uitblinken :

Zij, die sneuvelen bij het uitvoeren van hun verkenningsoopdrachten. Ik noem u een Ritmeester *Alexander de Vries* en drie van zijn pelotonscommandanten bij Achterveld ; een dpl. Sergeant *Johannes Brusselers*, vrijwillig optrekkend bij Renswoude.

Zij, die sneuvelen, omdat zij onder geen voorwaarde willen terugtrekken en nog minder zich willen overgeven. Ik noem u een Reserve-Kapitein *Dirk Sluis* en als den dappersten onder de dapperen, den Majoor *Willem Pieter Landzaat*.

Zij, die sneuvelen, omdat zij, koste wat het wil, den vijand van den berg willen werpen. Ik noem u slechts een Majoor *Johan Jacometti*.

Zij, die den vijand bij Wageningen met bommen bestokend, de eer van ons luchtwapen met hun dood bestempelen. Ik noem u een Sergeant-Vlieger *Anton van Liempd*.

Zij, die niet kunnen dulden, dat ergens op een steunpunt de witte vlag wordt vertoond, onder 's vijands vuurregen er heen kruipen en met de vlag tusschen de tanden een zelfde gevaarlijke tocht terug ondernemen. Ik noem u een Soldaat, *Gerard Migchelbrink*, gesneuveld voor Nederland.

Zij, die als bataljonsarts onze gewonden, ongeacht voortdurend levensgevaar, tot in de voorste lijn moedig bijstaan en verzorgen. Ik noem u een Reserve-Officier van gezondheid der 2e klasse *Jan Camerling Helmolt*, daarbij voor Nederland gesneuveld.

Zij, die als eenvoudig soldaat voorgaan waar anderen versagen, en hoewel gewond, wankelmoedigen weer vooruit weten te brengen. Ik noem een Soldaat *Johannes Toelen*. Benoemd Ridder der M.W.O.

Zij, die door hun ingrijpen en hun voorbeeld het laatste front aan de spoorlijn weten te herstellen en den vijand iederen vooruitgang beletten. Ik noem u een Kapitein der Kon. Marechaussee *Gerhard Gelderman*. Benoemd Ridder der M.W.O.

Zij, die een afzonderlijk stellinggebied, nog 30 uur nadat de Grebbeberg is opgegeven, met 100 man ondanks de felste aanvallen weten te behouden en daarmede het regimentsvaandel redden en behouden. Ik noem u een Luitenant-Kolonel *Wilhelm Hennink*. Benoemd Ridder der M.W.O.

Is het dus wel zóó te verwonderen, dat, als de terugtocht naar het Oostfront van de Vesting Holland wordt bevolen, deze moeilijke operatie gelukt.

Zeker, de lage nevels, welke tot in de morgenuren de geheele beweging als met Gods mantel der liefde bedekken, beletten 's vijands verkenning uit de lucht en aanvallen van vliegtuigen op de teruggaande troepen.

Maar de Duitsche pantserwagens komen in den avond van 13 Mei niet verder dan Leersum en bij station Dribergen passeeren tusschen 2 uur en 3 uur 's nachts de laatste bataljons — zij zijn van het 22ste R.I. — in volmaakte orde de achterhoedestelling. Meer dan twee uur later zijn nog geen Duitschers gevolgd om het voordeel uit te buiten. De vijand heeft de voeling verloren, geen vervolging ingezet. Hij heeft deze snelle beweging, welke zijn plannen doorkruist, niet voorzien.

Maar bovendien, ook hij is uitgeput, uitgebloed.

In lange colonnes vrachtauto's worden honderden en nogmaals honderden zijner gesneuvelden naar zoogenaamde crematoria in Duitschland gebracht; slechts ettelijke tientallen worden hier begraven. Hitler heeft met zijn totaal gecimeerde S.S. en andere regimenten den tol van den Grebbeberg duur betaald.

Dappere soldaten van Nederland, die hier rusten, eervol zwaar gewonden, het is niet vergeefs geweest, dat hij uw leven hebt gegeven, dat gij levenslang een verminking met u draagt. Uw optreden en dat van hen, die den *goeden* strijd hebben gestreden, heeft mede de kiemen gelegd tot een latere overwinning, evenals de strijd in 1940 in België, in Frankrijk en de terugtocht bij Duinkerken.

Uw land, ons land, Nederland, is weer vrij,

Herdenkingsplechtigheid te Dordrecht.

Op de overige herdenkingsplaatsen had de plechtigheid een soortgelijk verloop.

In *Dordrecht*, waar de weerstand op het Zuidfront van de Vesting Holland werd herdacht, werd de Regeering vertegenwoordigd door den

vrij ook dank zij u ! Wij zullen het vrij handhaven wat er ook geschiede !

Wij allen beloven daarom bij dit waardig eerste herdenken, dat wij het Vaderland, dat door onze Vaderen werd vrijgevochten en ons als een kostbaar erfdeel werd nagelaten, dat ondanks zoo lange jaren van verdrukking, vertrapping, smaad en ellende zich niet gewonnen gaf en werd herwonnen, wij beloven plechtig, dat wij ons Vaderland weder in rechtvaardigheid groot, dat wij het weerbaar en in rechtmatigheid strijdbaar zullen maken.

Koninklijke Hoogheden !

Uw medegevoel treft het hart van hen, die hier rouwen ;

Uw medeleven strekt tot opbeuring onzer zware oorlogsgewonden ;

Uw tegenwoordigheid stemt ieder, behoorende tot 's Lands gemobiliseerde strijdkrachten van 1940 en in het bijzonder hen, die toen in het vuur werden beproefd, tot dankbaarheid.

Moge de strijdmacht van Nederland zich spiegelen aan hen, die met de wapens in de hand op *eervolle* wijze vielen.

En daarom, Kolonel Hennink, laat het door u behouden veldteeken, het vaandel van het 8e Regiment Infanterie, waarvan de eeretafel der gesneuvelden niet minder dan 226 namen bevat, den vaandelgroet brengen aan „Onze gevallen”. Doet het vaandel diep nijgen voor hen, die in hun midden sluimeren als „onbekende soldaten”, waaronder er zeker tot de grootste helden behooren.

Nadat kransen waren gelegd, een vertegenwoordiger van de jeugdbeweging het gedicht „De Dooden” van Muus Jacobse had voorge dragen en het hoornsignaal „de laatste post” had weerklonken, werd klokslag 12.00, evenals op elk punt, waar de herdenking plaats vond, de Nederlandsche vlag, die halfstok hing, geheschen.

Daarop had de uitreiking der onderscheidingen plaats, welke op den Grebbeberg nog een speciaal cachet kreeg, doordat Z.K.H. Prins Bernhard mededeelde, dat het H.M. de Koningin behaagd had het vaandel van 8 R.I. het recht toe te kennen om het opschrift te dragen

„*Grebbeberg 1940*”.

toenmaligen Minister van Oorlog, Mr. J. Meijnen. Als hoogste autoriteit van 1940 was hier aanwezig Kolonel b.d. J. A. G. van An del, destijds Commandant van de groep Kil.

Minister Meijnen hield de volgende toespraak :

Rede van den Minister van Oorlog, Mr. J. Meijnen.

Wij zijn hier gekomen om hen te herdenken, die 6 jaar geleden de spits afbeten in den strijd tegen den overweldiger. Een strijd, die zijn aanvang nam in de vroege morgenuren van 10 Mei 1940 en eerst eindigde op 5 Mei 1945.

Wie uwer herinnert zich niet dien schoonen en toch zoo huiveringwekkenden Meimorgen toen de vijand bij tienduizenden als sprinkhanen op ons slapend volk neerstreek, onze grenzen overschreed tot de tanden toe gewapend, om, daarbij geholpen door een bende gewetenlooze verraders, naar een duivels opgesteld plan in één dag in ons land allen weerstand te breken, om zich meester te maken van de leden van ons vorstenhuis en onze Regeering en ons alzoo geheel van onze *vrijheid* te berooven.

Dordrecht was het eerste punt, waar het overmachtige Duitsche luchtwapen op verraderlijke wijze den aanval inzette op een volk, waarmede Duitschland tot dusverre in vrede had geleefd.

Onmiddellijk na luchtbombardementen, die gericht waren tegen de kampementen der Nederlandsche troepen en tegen de weinige luchtbeschermingsmiddelen, die beschikbaar waren om de Moerdijkbruggen en de brug bij Zwijndrecht te beschermen, openden zich de valschermen van duizenden parachutisten en sprongen deze af ter weerszijden van de stad Dordrecht en van de brug over het Hollandsch Diep.

Nimmer tevoren was het nieuwe wapen der valschermtroepen op een dergelijke schaal gebruikt.

Niemand beter dan ik, burgers van Dordrecht, die velen onder u persoonlijk ken, die in uw stad ben opgegroeid en uw straten en pleinen, uw singels en havens, heb leeren liefhebben, kan zich indenken, hoe gij u in die dagen hebt gevoeld, en hoe gij hebt geleefd. Opgejaagd, benauwd, beangstigd, schuilend in uw kelders, sluipend langs wegen en straten om waar mogelijk aan onze eigen soldaten hulp en bijstand te verleen, vluchtend om den dood te ontkomen en dien toch weer in de armen loopend, sidderend onder het rumoer van het moordtuig, dat op en onder onschuldige menschen viel en ook in uw stad zijn litteekens achterliet.

Wel op geen ander punt van de vijfdaagsche worsteling hebben onze troepen in zoodanige mate gestaan tegenover een, met nieuwe aanvalswapenen uitgerusten tegenstander. Reservetroepen, bestaande uit oudere lichten, slechts zeer bescheiden bewapend, artillerie, ten deele dateerend uit 1875 en halfafgerichte depottroepen, moesten hier den strijd opnemen tegen valschermjagers, voorzien van de meest moderne uitrusting, duikbommenwerpers en pantserstroepen. De eerst later ingezette deelen der lichte divisie konden de schaal niet meer naar onze zijde doen omslaan.

Ook hier gold echter voor deze mannen het schoone woord: „Zij rekenden den uitslag niet doch telden het *doel* alleen.”

Hoe weinig ook, vooral geestelijk, voorbereid op den strijd tegen een agressieven tegenstander, tóch namen onze troepen dezen strijd op. Zij handelden hierbij naar het eenvoudig richtsnoer, dat het leven van den soldaat bepaalt en dat is vastgesteld in den officiersseed:

Trouw aan de Koningin en daarmee aan het geheele volk.

Gehoorzaamheid aan de wetten, die dit volk zich in vrijheid heeft gegeven.

Onderwerping aan de krijgstuicht, die plichtsbetrachting eischt, ook tot het uiterste.

De inhoud van dezen eed vormt het richtsnoer voor iederen militair.

In den vreedstijd, die ons volk gedurende 110 jaren had genoten, was het gemakkelijk volgens deze beginselen te leven.

Moeilijk werd het eerst, toen gevraagd werd aan deze beginselen vast te houden onder omstandigheden, waarin dit kon beteekenen ervoor te sterven.

Zij, die hier streden, hebben geen tijd gehad om over dit alles na te denken. Noch zij, die door de Deutsche bommen in hun slaap werden getroffen, noch zij, die uit dien slaap opgeschrikt, naar de wapenen grepen en zich teweestelden tegen een half begrepen en van alle zijden dreigend gevaar.

De onbekendheid met de vijandelijke aanvalsmiddelen en de geruchten over verraad in eigen boezem werkten verlamdend, maar niettemin hebben schier allen deze verlamming van zich afgeschud en hun plicht gedaan.

Al hebben zij geen tijd gehad zich over het doel van dezen strijd en de hooge beginselen, waarvoor zij streden, te bezinnen, niettemin hebben deze beginselen in hen ten volle geleefd, zooals tot uiting kwam bij den soldaat *Van den Boom*, van het derde grensbataljon, schutter van een stuk pantserafweergeschut bij de Barendrechtsche brug, die, toen hij doodelijk werd getroffen door het vuur uit een vijandelijken pantserswagen, stierf met den uitroep op de lippen „*Wilhelmus van Nassauwe*”. Zooals de Vader des Vaderlands het vaderland trouw was tot in den dood, zijn het er velen geweest van de strijders op het Zuidfront van de Vesting Holland: soldaten van 28 en 34 R.I. en van het dekkingsdetachment Willemsdorp, van het 3e en het 6e grensbataljon, wielrijders en huzaren van de lichte divisie, artilleristen van 17 R.A., 23 R.A., 14 R.A. en de 25ste afdeling artillerie, pontonniers en torpedisten.

Ruim 300 hunner gaven in den ongelijken strijd het leven voor Koningin en Vaderland, een 500-tal werd gewond.

Hun offer was het eerste in dezen langen strijd van vijf jaren, doch het was niet het laatste en het was niet vergeefs.

Deze mannen en de vele duizenden, die na

hen het offer van hun leven brachten, hebben het bewezen, dat een volk, dat klein en nietig schijnt vergeleken bij de veelheid van menschen en wapens van den tegenstander, *niet* verloren is, wanneer het zijn zelfrespect heeft behouden en in den *strijd* zijn volksbestaan vermag te verzekeren.

Zij zijn gesneuveld *maar* met éére. En voor hen kan het woord van dien dichter worden herhaald:

*„Als zaden vielen Uw zonen in het zand.
Hoop op den oogst O Nederland!”*

We weten echter, dat wij op dezen oogst, die zoolang door den overweldigter vertrapt scheen, niet behoeven te hopen, doch dat deze staat te rijpen op het veld.

Aan ons, die de zware taak hebben, dezen oogst thans voor ons volk veilig te stellen, past het eerbiedig hulde te brengen aan hen, die het mogelijk maakten opnieuw te oogsten.

Waarlijk wij eeren hen eerst recht als wij zelf de hand aan den ploeg slaan en het „Ik zal handhaven” uit ons wapen biddend en strijdend tot onze eigen leuze maken.

Dan zal het nageslacht uit hun worsteling immer weer moed vatten als zware en bange tijden komen, en geldt voor hun nagedachtenis, die wij eerbiedig in eere houden het schoone woord:

Wie het zaad draagt, dat men zaaien zal gaande en weenende, maar gewisselijk hij zal met gejuich wederkomen dragende zijne schooven.

UIT DE LEGERORDERS

L.O. 126. — Mouwleeuw.

De huidige mouwleeuw zal worden vervangen door een heraldisch juiste leeuw, niet rustende op de banderol, terwijl het woord „Nederland” wordt vervangen door „Je maintiendrai”.

L.O. 127. — Schietoefeningen.

In deze legerorder wordt bepaald, dat schietoefeningen met scherpe munitie uitsluitend mogen worden gehouden op de daarvoor bestemde schietterreinen, waarbij de t.a.v. die terreinen geldende veiligheidsmaatregelen strikt in acht moeten worden genomen.

L.O. 129. — Militair motorverkeer.

Ter beperking van het gebruik van het motormaterieel der Koninklijke Landmacht is o.m. bepaald, dat het autovervoer van militairen tusschen

Het is niet mogelijk een verslag te geven van het verloop van alle officieele herdenkingen. Zij verliepen overal plechtig en lieten niet na diepen indruk te maken op degenen, die de herdenkingen bijwoonden.

Behalve deze officieele herdenkingen werden op 14 Mei en ook op de aan dezen datum voorafgaande dagen op verschillende punten, waar onderdeelen van ons leger gevochten hadden herdenkingsplechtigheden georganiseerd.

Te *Cuyk* herdachten 12 Mei eenige honderden van II-26 R.I. te midden van de Cuyksche bevolking hun gesneuvelde kameraden. In *Barneveld* herdacht het 8e eskadron wielrijders degenen, die in de Meidagen 1940 bij Achterveld het leven lieten. Hier waren troepen van de Panterschouder en een tiental pantserwagens, alsmede tal van militaire- en burgerautoriteiten aanwezig. Voorts werden herdenkingen gehouden in Alkmaar, in Hoorn en in Zaandam, bij het monument bij de Haagsche Schouw, alwaar het oude 4 R.I. zijn gesneuvelden herdacht, bij het monument van de gevallen grenadiers op de Algemeene Begraafplaats te 's-Gravenhage, te Utrecht in het Stadion, te Druten, en op nog tal van andere plaatsen in ons land.

Zoo leefde het Nederlandsche volk mede met het lot dergenen, die in 1940 het hoogste offer brachten en daarmee den grondslag legden voor Nederland's herrijzing als vrije natie temidden der vereenigde volkeren.

hun kwartier en de plaats waar zij hun werk verrichten moet worden beperkt tot door den korpscommandant te bepalen uitzonderingsgevallen.

Voorts is het militaire motorverkeer verboden:

1e van 's Zaterdags 14.-- tot 's Maandag 6.00 uur;

2e op de overige werkdagen na 20.00 uur.

Verlofgangersvervoer met militaire motorvoertuigen is uitsluitend toegestaan van afgelegene kazernementen en kampen naar het naastbijgelegen spoorwegstation en omgekeerd, volgens regelen door den korpscommandant te stellen.

L.O. 134. — Dienst op de verjaardagen van leden van het Koninklijk Huis in 1946.

Ingevolge het nadrukkelijk verlangen van de Regeering en met instem-

ming van Hare Majesteit de Koningin, zullen de Rijksdiensten op de verjaardagen van de leden van het Koninklijk Huis in 1946 op normale wijze functioneeren. Het Rijkspersoneel zal mitsdien op de hiervoren bedoelde dagen, voor zoover deze niet samenvallen met Zon- of feestdagen, zijn werkzaamheden op normale wijze dienen te verrichten.

L.O. 139. — Militaire groet.

Ik bepaal, dat in den vervolge de militaire groet in het openbaar mede zal worden gebracht aan onderofficieren-meerderden boven den rang van sergeant-majoor.

Schildwachten brengen het eerbevijs aan alle onderofficieren, in welk geval zij het geweer bij den voet plaatsen.

Deze groetplicht is aldus voorgescreven in het dezer dagen te ver-

schijnen voorloopig Reglement op den Inwendigen Dienst der Koninklijke Landmacht, Hoofdstuk XI.

L.O. 140. — Militair-Rechtelijk Tijdschrift.

Binnenkort zal weder worden overgegaan tot uitgifte — voor gezamenlijke rekening van de Ministeries van Marine en van Oorlog — van het Militair-Rechtelijk Tijdschrift. Dit tijdschrift zal verschijnen in 6 afleveringen per kalenderjaar. Getracht zal worden de 6 afleveringen voor den jaargang 1946 nog in den loop van dit jaar te doen verschijnen. Het abonnement bedraagt f 3,— per jaar. Teneinde een inzicht te verkrijgen in de oplaag van dit tijdschrift, verdient het aanbeveling abonnementen reeds thans op te geven aan de N.V. Boek- en Kunstdrukkerij v.h. Mouton en Co., Herderstraat 5, te 's-Gravenhage.

NIEUWS VAN DE MAAND

Sedert het afsluiten van de rubriek in het Februari-nummer hebben zich belangrijke wijzigingen voorgedaan, met name bij den Dienst der Grensbewaking en de Gezagstroepen.

Ook ten gevolge van het oprichten van organieke vredesonderdeelen der Koninklijke Landmacht, genoemd in Legerorder 1946 nr. 141, zijn vele gegevens te vermelden.

In verband met het verschijnen van een nieuwe „Adreslijst van de Koninklijke Landmacht”, welke op grond van bovenvermelde wijzigingen is samengesteld, zullen deze gegevens in een volgend nummer worden behandeld.

Militair-Rechtelijke Vereniging.

De Militair-Rechtelijke Vereniging zal haar werkzaamheden binnenkort hervatten. Zij zal, waarschijnlijk op 13 Juli a.s., haar eerste algemeene vergadering na den oorlog houden, waar als sprekers zullen optreden res. Luit.-kolonel voor Algemeenen Dienst Mr. J. W. U. Doornbos, president van den krijgsraad te velde, en res. Majoor voor Algemeenen Dienst Mr. C. J. F. Caljé, militair-juridisch Adviseur van den Minister van Oorlog.

Leden, die van adres zijn veranderd sedert

1 Januari 1940, wordt verzocht hun tegenwoordige adres op te geven aan den secretaris-penningmeester, Mr. J. C. van Heuven, van Neckstraat 91 te 's-Gravenhage, telefoon 774035.

Het lidmaatschap der vereniging staat open voor officieren en juristen. Nieuwe leden kunnen zich aanmelden bij den secretaris-penningmeester. Men wordt verzocht, de contributie over 1946, ten bedrage van f 2.50, te storten op postrekening no. 220831, ten name van den secretaris-penningmeester der Militair-rechtelijke Vereniging.

Vereeniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap

Met het oog op de vele mutaties welke hebben plaats gehad noodigt het Bestuur HH. leden uit, hun tegenwoordig adres te willen opgeven aan den Secretaris-Penningmeester der Vereeniging, Res. Luit.-Kolonel J. P. Boots, v. Alkemadelaan 215, telefoon 774621. — Ook nieuwe leden zijn welkom; zij kunnen zich opgeven aan hetzelfde adres.

De Voorzitter C. A. PRINS
Luit.-Generaal d.b.

Onze nieuwe Minister van Oorlog
Zijne Excellentie A. H. F. L. Fiévez, Luitenant-Kolonel van den Generalen Staf

Op 5 Juli 1946 droeg Mr. J. Meynen de portefeuille van Oorlog over aan den Luitenant Kolonel van den Generaal Staf A. H. J. L. Fiévez en beëindigde hiermede een omstreeks eenjarige ambtsperiode. Niet de duur maar wel de inhoud verzekeren dit tijdperk voor immer een gedenkwaardige plaats in de geschiedenis van de Koninklijke Landmacht. In dit jaar toch is deze als een phoenix uit den asch herrezen. Bij zijn ambtsaanvaarding vond Mr. Meynen een bijkans leeg gebouw op het Plein, een aantal uit den nood geboren, met goeden wil bezielde doch nauwelijks geëfende, bewapende en gekleede formaties en een rudi-

ment van het leger uit 1940, bestaande uit grootendeels uit krijgsgevangenschap terugkeerend kader.

Onder zijn leiding is uit dit

**Bij het afscheid
van minister
J. Meynen**

leeg gebouw een wel geordend bevelsapparaat ontsproten en uit de vrijwel vormlooze materie een nieuw en bezielde leger. Talloos waren de moeilijkheden die zich daarbij opstapelden. Er waren wapenen noch kleeding, en geen industrie om deze te maken, de kazernes waren vernield of

gevuld met gedetineerden, het kader moest worden geschoold of heischoold. De regelmatige legeropbouw werd doorkruist door de steeds wisselende noden van het oogenblik, door de steeds dringender eischen die Indië stelde. Niettemin hield de stuurman aan het roer koers en liet hij zich door tegenweer noch door stuurlui aan den wal van zijn vaarplan afbrengen.

Nog is het schip niet in de haven, maar het vaart, met de driekleur in top en dit zal steeds de onvergankelijke verdienste blijven van hem, die thans met vertrouwen het roer kan overdragen aan een dergenen, die mede het bestek hebben uitgezet.

Einde der Officieele Mededeelingen van het Ministerie van Oorlog

AMERIKA'S AANDEEL

in de **OVERWINNING**

Tweejarig rapport (1 Juli 1943—30 Juni 1945)
aan den Minister van Oorlog van den Chef
van den Staf van het Amerikaansche Leger
GENERAAL GEORGE C. MARSHALL

in het Nederlandsch bewerkt door
W. Th. Carp, Kolonel van den Generalen Staf

INHOUD

	Blz.
INLEIDING	133
DE OVERWINNING IN EUROPA	144
HET STRATEGISCH PLAN	144
DE VAL VAN ITALIË	150
HET DOORDRINGEN IN DE LAARS	154
DE GEREEDSTELLING VOOR DEN LUCHTOORLOG IN EUROPA.	158
DE GEVECHTEN OM ROME	159
DE VERVOLGING NAAR HET NOORDEN	163
DE LAATSTE PHASE	165
DE OPERATIE „OVERLORD”	Versijnt in volgende nummers
DE VOORBEREIDINGEN	„
DE OVERWINNING IN DE LUCHT	„
DE AANVAL	„
HET UITBREKEN UIT HET BRUGGEHOOFD	„
DE CONTINENTALE OMVATTING	„
DE BEVRIJDING VAN FRANKRIJK	„
DE WESTWAL	„
HET LAATSTE OFFENSIEF VAN DE „WEHRMACHT”	„
HET BEREIKEN VAN DEN RIJN	„
DE OVERGANG OVER DEN RIJN	„
DE GENADESLAG	„
DE OVERWINNING OVER JAPAN.	„
DE WEG NAAR CHINA	„
DE OPERATIE „CAPITAL”	„
DE VAL VAN BURMA	„
TEGENSLAG IN CHINA	„

DE CONSTANTE DRUK OP DEN VIJAND	Verschijnt in volgende nummers
DE OMVATTING IN DEN PACIFIC	"
DE HEROVERING VAN DE PHILIPPIJNEN	"
DE SLAG BIJ DE VISAYAS	"
DE SLAG OP LUZON	"
VERDERE INSLUITING	"
DE EINDOVERWINNING	"
DE BEZETTING	"
ONZE WAPENS	"
DE STRIJDKRACHTEN	"
DE MANKRACHT	"
DE KOSTEN VAN DE OVERWINNING	"
TOEGEKENDE BELOONINGEN	"
ONTWIKKELING EN ONTSPANNING	"
LEGERLEIDING	"
DE DEMOBILISATIE	"
WEERPLICHT	"

INLEIDING

Voor de eerste maal gedurende zes jaren dat ik deze functie bekleed, is het mij mogelijk te berichten, dat de veiligheid van de Vereenigde Staten van Amerika geheel in onze eigen handen berust. Sedert mijn laatste officieele rapport, dat ik U over den toestand van het leger uitbracht, hebben onze strijdkrachten in Europa, zoowel in de lucht als op den grond, op machtige wijze bijgedragen tot de volledige vernietiging van den vijand.

In de Pacific is Japan genoodzaakt het einde van den oorlog af te smeken, welke het op zoo verraderlijke wijze begon.

Gedurende twee jaar werd het zegevierend oprukken van de zee-, lucht- en landstrijdkrachten der Ver. Staten tezamen met die van onze bondgenooten practisch niet belemmerd. Zij beheerschten luchtruim en zeeën en geen leger kon hen met succes weerstaan.

Achter deze strijdkrachten stonden de producten van den Amerikaanschen landbouw en industrie, waarvan het resultaat elke menschelijke krachtsinspanning tot op dat oogenblik te boven ging, zoodat overal de volkeren, waarmede wij in onzen strijd voor recht en rechtvaardigheid waren verbonden, in staat waren hun pogingen te versterken met behulp van Amerikaansche schepen, munitie en voorraden.

Nooit trad de kracht van de Amerikaansche democratie zoo duidelijk naar voren of wel heeft het ooit zoo in onze macht gelegen beslissende leiding te geven voor de toekomst van het menschelijk geslacht. Nooit is het zoo noodzakelijk geweest, dat wij geestelijk en daadwerkelijk de middelen bezien, die ontwikkeld kunnen worden ter bescherming van de komende generaties tegen de verschrikkingen en de ontzettende verwoesting van een oorlog, en het verzekeren van de vrijheid, die wij in het verleden dikwijls aan hoop en kans hebben overgelaten.

De Natie is juist bezig zich te herstellen van één van de grootste crises. Deze generatie van Amerikanen heeft nog de zwarte dagen van 1942 voor oogen, toen de Japanners geheel Malakka veroverden, Birma bezetten en Indië bedreigden, terwijl de Duitsche legers en Japan zoodanig dichtbij de volledige beheer-

sching van de wereld, waren gekomen, dat wij ons nu nog niet realiseeren hoe dun de levensdraad der Vereenigde Naties was uitgerekt.

Eerlijkheidshalve kan men ons land slechts weinig achting toedragen voor het deel, dat zij gehad heeft om de catastrophe van deze critieke dagen af te wenden. Zeker is het, dat de weigering van het Engelsche en Russische volk om de schijnbaar onvermijdelijke nederlaag te aanvaarden, de groote factor in de redding van onze beschaving is geweest.

Van bijna gelijk belang was hierbij de fout van den vijand om den toestand niet uit te buiten.

Om voor de geschiedschrijving vast te leggen hoe en waar Duitschland en Japan in deze hun fouten maakten, verzocht ik Generaal Eisenhower de leden van het Deutsche Opperbevel, die nu onze krijgsgevangenen zijn, hieromtrent door zijn inlichtingsofficieren te doen ondervragen.

De resultaten van deze ondervragingen zijn zeer interessant. Zij geven een beeld van verdeeldheid tusschen de vijandelijke landen en een gebrek aan „long-range planning”, die wel kunnen worden beschouwd als beslissende factoren op de meest critieke oogenblikken van deze wereldworsteling.

Uit de ondervragingen van de Deutsche bevelhebbers, welke bewerkt werden door den Generalen Staf van het Ministerie van Oorlog, blijkt het volgende :

„De aanwezige bewijsstukken toonen aan, dat de oorspronkelijke gedachte van Hitler was een groot rijk te stichten door de Germaansche volken uit de gebieden, die grensden aan Duitschland in te lijven en dat dit Rijk door versterking van zijn nieuwe grenzen, Europa zou overheerschen. Hiertoe voerde Hitler een opportunistische politiek, welke de bezetting van het Rijnland, Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije met zich mede bracht, zonder militairen tegenstand te ondervinden.

Er is nog geen bewijs gevonden, dat het Deutsche Opperbevel over een groot strategisch plan beschikte. Ofschoon het Opperbevel in principe met Hitler's politiek instemde, ging diens onstuimige strategie verre uit boven Duitschlands militaire vermogens en leidde uiteindelijk tot den val van Duitschland.

De geschiedenis van het Deutsche opperbevel van 1938 af, is er een van doorlopende conflicten tusschen persoonlijkheden waarin het militair oordeel meer en meer ondergeschikt werd gemaakt aan de persoonlijke bevelen van Hitler.

Het eerste conflict vond hierbij plaats in 1938 en leidde tot het ontslag van Von Blomberg, Von Fritsch en Beck, en tot opheffing van den laatsten daadwerkelijken conservatieven invloed op de Deutsche buitenlandsche politiek.

De veldtochten in Polen, Noorwegen, Frankrijk en de Lage Landen hadden een ernstig verschil van meening over de uitvoering der strategische plannen tusschen Hitler en den Generalen Staf tot gevolg.

Telkenmale stond hierbij de Gen. Staf een normalen aanval voor, terwijl Hitler een ongewonen aanval wenschte, waarbij de doelen tot diep in het vijandelijk grondgebied werden gekozen.

Bij ieder geval werden Hitler's denkbeelden gevolgd en het groote succes bij de uitvoering vergrootte zijn militaire prestige zoodanig, dat zijn denkbeelden verder geen tegenstand meer ondervonden.

Zijn militaire zelfvertrouwen werd na de overwinning in Frankrijk zoo groot, dat hij de ideeën van zijn generaals zelfs in het bijzijn van jongere officieren becritisierde.

Als gevolg hiervan maakte de Gen. Staf dan ook geen tegenwerpingen meer toen Hitler het fatale besluit nam, Sovjet-Rusland aan te vallen.

Toen Italië in den oorlog kwam waren Mussolini's strategische bedoelingen gericht op de uitbreiding van zijn rijk, onder den dekmantel van de Deutsche successen.

Veldmaarschalk Keitel deelde mede, dat de Italiaansche oorlogsverklaring in strijd was met haar overeenkomst met Duitschland. Keitel zoowel als Jodl zijn het er over eens dat deze ongewenscht was.

Vanaf het begin reeds werd Italië een extra belasting voor het Deutsche oorlogspotentieel. Voor olie en kolen afhankelijk van Duitschland en van de door Duitschland bezette landen was Italië een doorlopende oorzaak van economische wrijving.

Het op eigen gelegenheid inzetten van een aanval op Griekenland en Egypte door Mussolini noodzaakte de Duitschers deel te nemen aan de veldtochten in den Balkan en Afrika met als gevolg, dat van de Deutsche legers te veel werd gevraagd, hetgeen één van de voornaamste factoren van hun ondergang werd.

Voorts was geen sprake van nauwe strategische samenwerking tusschen Duitschland en Japan. De Deutsche Gen. Staf erkende, dat Japan gebonden was door een neutraliteitsovereenkomst met Rusland, doch hoopte, dat Japan sterke Engelsche en Amerikaansche land-, zee- en luchtstrijdkrachten in het Verre Oosten zou binden. Door de afwezigheid van elk bewijs van het tegendeel wordt aangenomen, dat ook Japan geheel op zichzelf handelde en niet volgens een gezamenlijk strategisch plan."

Uit het bovenstaande blijkt, dat wij te doen hebben met drie misdadige landen, die uit waren op het verkrijgen van buit en het dienen van hun eigen belangen door een oorlog en die niet in staat bleken te zijn een gezamenlijk strategisch plan op te zetten om deze belangen te behartigen.

De verschillende oorzaken, welke tot den ondergang van Duitschland hebben geleid worden door de gevangen leden van het Deutsche opperbevel beschreven als volgt :

1. De mislukking van de invasie in Engeland.

De eerste terugslag voor Hitler op militair gebied was het feit, dat na het ineensstorten van Frankrijk, Engeland zich niet overgaf.

Volgens Kol. Gen. Jodl, Chef van de Afd. Operatiën van het Deutsche Opperbevel was de veldtocht in Frankrijk ondernomen in de veronderstelling, dat na den val van Frankrijk, Engeland den strijd niet zou voortzetten. De onverwachte, vlugge overwinning op Frankrijk en de voortzetting van den oorlog door Engeland bracht mee dat de Gen. Staf onvoorbereid was voor een invasie in Engeland. Ofschoon de wapenstilstand met Frankrijk op 22 Juni 1940 werd gesloten, werden geen bevelen voor de invasie van Engeland uitgegeven voor 2 Juli.

Veldmaarschalk Kesselring deelde mede, dat hij de invasie gelastte aangezien men in Duitschland algemeen geloofde, dat de toestand in Engeland hoogst ernstig was.

Veldmaarschalk Keitel, Chef van den Staf van de Deutsche Strijdkrachten, echter deelde mede, dat men de Engelsche vloot als één der hoofdbezwaren hierbij beschouwde. Hij zeide, dat het leger klaar was, de luchtmacht in zijn uitwerking beperkt werd door het weer en de marine een twijfelachtige factor uitmaakte.

Intusschen echter leden bij de bombardementen op Engeland de Deutsche luchtmachtstrijdkrachten zulke onherstelbare verliezen, dat het voor bombardementen bestemde deel hiervan er later niet meer van herstelde.

2. De Veldtocht in 1941 tegen de Sovjet-Unie.

In het najaar van 1941 na den slag bij Vysma stonden de Duitschers als overwinnaars doch uitgeput voor Moskou.

Volgens Jodl dacht de Gen. Staf, dat een laatste energieke stoot voldoende zou zijn om Rusland te vernietigen.

Het Deutsche Oppercommando had noch een winterveldtocht onder oogen gezien noch haar voorbereid en een plotselinge verandering in het weer bracht een ramp teweeg.

Zoowel de verdediging van het Roode Leger, een geweldige sneeuwstorm en een ongewone koude in de Kerstweek van 1941 werkten samen aan de strategische nederlaag van de Deutsche Strijdkrachten.

Ongeduldig geworden kondigde Hitler openlijk aan, dat hij meer vertrouwen had in zijn eigen intuïtie, dan in het oordeel van zijn militaire adviseurs. Hij onthief de opperbevelhebber van het leger Gen. Von Brauschitsch van zijn commando. Dit was het keerpunt in den oorlog.

3. Stalingrad.

Zelfs na den tegenslag, die zij in 1941 voor Moskou ondervonden, zouden de Duitschers een nederlaag hebben kunnen vermijden, ware er niet de veldtocht van 1942 die haar hoogtepunt vond in het drama van Stalingrad.

Met voorbijzien van alle strategische lessen uit de geschiedenis, ontwierp en regelde Hitler, persoonlijk, een aanvalsplan hetwelk ten doel had de Sovjet Unie van haar meest vitale industrieën en grondstoffen te scheiden, door de Wolga bij Stalingrad te overschrijden en zich meester te maken van de olievelden in de Kaukasus, inplaats van de Sovjetlegers aan te vallen die in het Noorden verzameld waren.

Deze doelstellingen vonden kennelijk hun oorsprong in den Napoleontischen droom het nabije Oosten en Indië te veroveren, door een geweldige dubbele omvatting met een vleugel over de Kaukasus naar Tiflis en de andere van Noord-Afrika uit door Egypte, Palestina en de Arabische woestijn.

Deze veldtocht vond haar einde voor Stalingrad ten gevolge van de bewonderenswaardige Russische verdediging van deze stad en op de N. hellingen van den Kaukasus, waar men ten gevolge van een stagnatie in den Duitschen aanvoer naar het front, in verband met groote moeilijkheden, het Deutsche pantser in de kritieke zomermaanden van 1942 3 weken zonder de hiervoor benoodigde benzine liet.

Veldmaarschalk Keitel merkt in een beschouwing over deze veldtocht op, dat Deutschland volkomen mistastte bij de beoordeeling van de Russische industrieële en productieve kracht ten Oosten van de Oeral.

Keitel noch Jodl voelde voor den veldtocht tegen Stalingrad, maar de adviezen van het Oppercommando werden door Hitler te niet gedaan.

4. De invasie in Noord-Afrika.

De Geall. landingen in Noord-Afrika waren een groote verrassing voor het Deutsche Oppercommando. Veldmaarschalk Kesselring die op dat oogenblik

belast was met het commando over alle Deutsche strijdkrachten in het Middellandsche Zeegebied, met uitzondering van Rommels gevechtsgroep in de woestijn, deelde mede, dat zijn Stafkwartier een landing verwachtte en dat hij versterking had gevraagd van een divisie.

Kesselrings vrees werd echter niet gedeeld door Hitler en Goering. De Geall. versluisingsmaatregelen voor de uit te voeren landingen bleken volledig aan het doel te hebben beantwoord. Slechts toen de Geall. vloot en convooien door de Straat van Gibraltar kwamen, realiseerden de Duitschers zich dat iets zeer bijzonders stond te gebeuren, doch zelfs toen werden verkeerde conclusies getrokken nl., dat de Geall. het voornemen hadden in den rug van Rommel te landen of dat het Engelsche versterkingen waren, op weg naar het Verre Oosten of dat het handelde om aanvoeren voor Malta.

Daar door de Duitschers geen voorbereidingen waren getroffen om een Geall. invasie in Noord-Afrika tegen te gaan, was het gevolg dat de maatregelen, welke door hen getroffen werden allen haastig moesten worden geïmproviseerd. De verdediging echter móést worden voortgezet, daar, zooals Veldmaarschalk Keitel nu verklaart de evacuatie der strijdkrachten onmogelijk was, en de Duitschers ter plaatse alleen de keus hadden tusschen weerstand bieden en zich over geven.

5. De Invasie in Frankrijk.

Alle Deutsche Hoofdkwartieren verwachtten de invasie in Frankrijk. Volgens Kol. Gen. Jodl had men het juiste idee omtrent de algemeene richting en de sterkte bij den aanval in Normandië, maar volgens Veldmaarschalk Keitel waren de Duitschers niet geheel zeker waar de Geall. zouden aanvallen en dachten dat Bretagne een meer waarschijnlijk landingspunt zou zijn wegens de drie hier aanwezige belangrijke onderzeeboothavens. Beide stemmen overeen, dat ten gevolge van het feit, dat het Deutsche Oppercommando daarenboven nog een tweede aanval verwachtte door een leger onder Gen. Patton, men belangrijke Deutsche strijdkrachten in de omgeving van het Nauw van Calais achter liet.

Keitel zowel als Jodl geloofden, dat de invasie kon worden afgeslagen, op zijn ongunstigst vastgehouden en beiden noemen het Geall. luchtwapen als de beslissende factor voor het falen van de Deutsche strijdkrachten.

Vóór de invasie ontstond groot verschil van meening tusschen Veldmaarschalk Von Rundstadt, Opperbevelhebber in het Westen, en Rommel, commandant van de bedreigde legergroep. Von Rundstedt wenschte zijn pantsertroepen opgesteld rond Parijs en in Oost Frankrijk ; Rommel daarentegen wenschte hen in vooruitgeschoven opstellingen dicht bij de kust.

Rommels opvatting zegevierde en Von Rundstedt werd naderhand vervangen door Kol. Gen. Von Kluge.

Onmiddellijk na de Geall. verovering van Cherbourg ontstond opnieuw verschil van meening in het Oppercommando. Von Kluge en Rommel wenschten geheel Z.-W. Frankrijk te ontruimen, waarbij de bruikbare havens zouden worden geblokkeerd of vernield. Zij geloofden, dat een voortzetting van het gevecht in Normandië alleen kon worden beëindigd met de vernietiging van hun strijdkrachten en dat deze moesten worden teruggetrokken voor zulks het geval zou zijn.

Von Kluge beval aan een verdediging in de algemeene lijn: Beneden Seine — Parijs — Fontainebleau — Massif Central. Hitler weigerde dit voorstel te aan-vaarden, onthief Von Kluge van zijn commando en stelde Von Rundstedt opnieuw aan als opperbevelhebber „West”. Onder directe

instructies zette Von Rundstedt den strijd in Normandië tot het einde voort.

Hitler beval zelf de tegenaanval in de lijn: Avranches — Mortain en was zeer verrast toen deze totaal faalde.

Keitel drukte voorts zijn verbazing uit over de gedurfde uitbuiting van de Amerikaansche doorbraak bij Avranches gedurende dezen tegenaanval en meer in het bijzonder bij den opmarsch in de richting van Brest.

6. De Tegenaanval in de Ardennen.

Het Duitsche offensief in December 1944 was een persoonlijk ontwerp van Hitler. Volgens Jodl was het doel van den aanval zich meester te maken van Antwerpen.

Men had gehoopt, dat een bedekte lucht de Geall. overmacht in de lucht zou neutraliseeren en dat een uitermate snelle doorbraak zou kunnen worden tot stand gebracht. Andere Duitsche officieren zijn van meening dat deze operatie onverantwoordelijk van opzet was en dat zij de vrijwel ongeschokte pantserdivisies van het 6e pantser leger die het voornaamste element vormden van Duitschlands strategische reserve onherstelbare schade toebracht, op een oogeblik dat elke reserve noodzakelijk was om den verwachten Sovjet aanval in het Oosten af te slaan.

7. De Rijn=overgang.

Zelfs na het mislukken van het Duitsche tegenoffensief in de Ardennen, geloofden de Duitschers den Rijn te kunnen behouden.

Het verlies van de brug bij Remagen echter deed deze hoop tenietgaan.

De geheele Rijnbezetting moest worden verzwakt voor de poging om het bruggehoofd ter plaatse in bedwang kunnen houden terwijl de wanordelijke Duitsche terugtocht in het Saargebied en de Palz de gelijktijdige opmarsch van de Geall. legers in de richting van Hamburg, Leipzig en München mogelijk maakte.

Niet alleen, dat de Europeesche As Bondgenooten niet in staat bleken hun plannen en hulpbronnen met elkaar in overeenstemming te brengen, maar ook de Oostelijk deelgenoot Japan week nog verder in deze af.

De As bleek alleen op papier te bestaan. Japan, gebruik makende van het feit, dat de Westersche mogendheden in Europa de handen vol hadden, was enkel uit op eigen veroveringen en haar strategische doelstellingen waren er niet op gericht om Duitschland te helpen bij de vernietiging van Rusland en Engeland doch louter en alleen om eigen voordeel te behalen.

Duitschland en Japan hadden ongetwijfeld een poging kunnen doen hun legers in Centraal Azië te vereenigen, maar voor Japan was dit doel ondergeschikt aan het plunderen van het Verre Oosten zoolang er geen tegenstand was, die haar dit belette.

De analyse door den Gen. Staf van het Ministerie van Oorlog inzake de Japanische doelstellingen is de volgende :

„De Japanners hadden reeds vele jaren als gevolg van hun geloof in Goddelijke leiding en hun eigen geestelijk en militair overwicht plannen ontworpen voor overheersching van het verre Oosten, zoo mogelijk zelfs van de geheele wereld. Japan was hiertoe echter zelf niet in staat. Het had hiervoor meer land noodig benevens de toegang tot olie, rubber en andere grondstoffen, welke noodig waren om een industrieële wereldmacht op te bouwen. Dit idee tot expansie was neergelegd in het z.g. „Tanaka”.

Memorandum" een geheim document, dat in 1927 door den Japanschen Eersten Minister voor Hirohito was vervaardigd. Of dit stuk authentiek is of niet, in ieder geval stippelt het de lijn uit, die Japan heeft gevolgd en die haar hoogtepunt vond in het groote conflict in de Pacific. Strategisch gesproken was in 1941 het moment voor Japan zeer gunstig om haar wenschen in Azië tot uitvoering te brengen. Alle wereldmachten, die tot op heden de status quo in Azië handhaafden, waren door den oorlog in Europa gebonden.

Frankrijk was onder den voet geloopen en uitgeschakeld, Engeland werd bedreigd door een Duitsche invasie, de U.S.S.R. spande al haar krachten in om een Duitsche invasie op haar westelijk front te keeren, die reeds de poorten van haar hoofdstad had bereikt. De Ver. Staten waren het arsenaal der democratische landen geworden en spanden al haar krachten in voor de ondersteuning der Europeesche Bondgenooten.

Het drie-mogendheden-verdrag was geteekend waarmede Japan de vrije hand in Azië werd gegeven. Het beschikte over een groot en naar verhouding goed uitgerust leger, een betrekkelijk goede luchtmacht, die echter door de gevechten in China goed was geoefend. Door een afgedwongen overeenkomst had zij een toegangspoort tot Fransch Indo-China verkregen. Zij beschikte tevens over een betrekkelijk groote vloot speciaal sterk aan transportmiddelen. Door zuinig beheer beschikte het voor de beginoperatiën over groote voorraden materialen, noodig voor de oorlogvoering, en bij iedere verovering kreeg het nieuwe, belangrijke gebieden ter beschikking, vanwaar andere materialen zooals olie, rubber en metalen konden worden betrokken.

De Japanners geloofden ten onrechte aan een groote mate van samenwerking, tusschen de bevrijde volken van het z.g. Grooter Oost-Azië met haar geweldige massa's aan arbeidskrachten.

Japan geloofde, dat het klaar was om te kunnen toeslaan.

Het doel van Japan was dus de verovering, het consolideeren en eventueel overheerschen van het geheele Verre Oosten. Zij had het voornemen haar veroveringen in een snellen verrassenden stoot te bevechten die allen weerstand zou breken, waarna hierom heen een ring van buitenverdedigingen zou worden opgebouwd, waartegen de, volgens hen geestelijk lager staande en vredelievende combinatie van tegenstanders zou oploopen, totdat een zekere mate van oorlogsmoeheid hen in het bezit zou laten van de veroverde gebieden."

Voorzover kan worden nagegaan had Japan ter bereiking van de gestelde doelen de volgende plannen:

- 1e. Het neutraliseeren of vernietigen van de Amerikaansche Pacific vloot door een aanval op Pearl Harbour.
- 2e. Een snelle stoot naar het Zuiden ter verovering van de Philippijnen en de Z. Westelijk en Zuidelijk hiervan gelegen eilanden ten einde de zee routes door te snijden of een aanval van uit het Oosten ten einde de groote natuurlijke bronnen van Oost-Indië in handen te krijgen.
- 3e. Het afsnijden van den aanvoerweg uit het Westen naar China door een invasie in Burma.
- 4e. Het vormen van een flankdekking door zich meester te maken van de vlootbasis Singapore en de eilanden Sumatra en Java.
- 5e. Het isoleeren of zoo mogelijk veroveren van Australië.
- 6e. Het veroveren van de Hawaiïan eilanden via Midway.

- 7e. Het veroveren van de Aleoeten om een N. flankdekking te vormen, afhankelijk van de aanvankelijke successen en de resteerende krachten.
- 8e. Het bombardeeren van het N. Westelijk deel van Amerika, het doen van snelle aanvallen op de luchtvaart-industrieën aan de Westkust van de Ver. Staten en het bezetten van de belangrijke gebieden aldaar.
- 9e. Het verspreiden van onrust met als gevolg een eventueele revolutie in Indië.

Het Japansche strategische plan mislukte reeds in het begin, daar het niet mogelijk bleek troepen op Hawaii te landen, Oahu en de belangrijke bases aldaar te veroveren en ons hiermede het uitgangspunt voor onze operatiën in de West Pacific te ontnemen.

Het is aan geen twijfel onderhevig, dat de hebzucht van en de fouten gemaakt door de oorlogszuchtige landen, zoowel als de heldhaftige tegenstand van het Engelsche en Russische volk, de Ver. Staten voor een oorlog op haar eigen grondgebied behoedden.

De crisis vond hierbij haar hoogtepunt bij Stalingrad en El Alamein voordat onze natie instaat was voldoende krachten te verzamelen om op een beslissende wijze aan den oorlog deel te nemen. Wanneer Rusland en het Engelsche Nijlleger in 1942 waren verslagen, hetgeen het geval had kunnen zijn, indien de Duitschers, Japanners en Italianen meer overeenstemming in hun plannen, hulpbronnen en opeenvolgende operatiën hadden gebracht, zouden wij thans op het westelijk halfmond hebben gestaan tegenover vijanden, die een groot deel der wereld beheerschten.

Deze hoogst bedenkelijke toestand zou zijn invloed op ons Amerikanen in de toekomst voor generaties hebben doen gelden. En toch is dit slechts een voorspel van wat ons staat te wachten, zoolang er volkeren op de wereld zijn, die ertoe in staat zijn een totalen oorlog te voeren.

Op 6 Augustus 1946 heeft de geheele wereld van President Truman gehoord, dat de menschheid in een nieuw tijdperk was gekomen nl. dat van de atoom-energie. Deze ontdekking van Amerikaansche geleerden kan de grootste zegen voor de menschheid worden, doch zij kan haar ook vernietigen.

Tegen deze laatste vreeselijke mogelijkheid moet ons land zich voorbereiden of ten onder gaan.

Atoom-energie zal het vredige leven van ieder individu op aarde beïnvloeden; aan den anderen kant beïnvloedt zij echter ook ieder instrument der vernietigings-techniek.

De atoombom staat echter niet alleen in de wetenschappelijke vooruitgang, die de toekomstige mogelijkheden zoo verschrikkelijk maken. De ontwikkeling van de luchtvaart, de rockets en het electronengebruik is eveneens ongelooflijk. Ten einde elk misverstand in mogelijkheden voor de toekomst uit te schakelen, heb ik den commandeerend generaal van de leger- en luchtstrijdkrachten gevraagd op-gave te doen van deze mogelijkheden der moderne wapens. Zijn rapport beperkt zich tot de hoofdzaken doch het is duidelijk dat, afgescheiden van de atoombom, de ontwikkeling van de mogelijkheden der oorlogvoering zoo geweldig is, dat zij de stoutste verbeelding te boven gaat.

Het grootste deel van deze inlichtingen is tot op heden als „zeer geheim” voor onderzoek in onze laboratoria op onze proefvelden of bij onze vechtende eenheden behandeld. Intusschen is het nu echter zoo belangrijk geworden dat het volk van de Ver. Staten een beeld krijgt van de mogelijkheden der toekomst, dat ik hieronder een deel van het rapport van Generaal Arnold wil aanhalen:

„Aan het begin van dezen oorlog beschikten wij over bombardements-toestellen met een snelheid van 200 mijl per uur en een actieradius van

900 mijl, die operationeel konden worden gebruikt tot op een hoogte van 24.000 voet en een bommenlast konden vervoeren van 6000 pond.

Heden ten dage beschikken wij over bombardementstoestellen, die 20.000 pond aan bommen naar doelen kunnen brengen die 1600 mijl verwijderd liggen, terwijl de snelheid en de hoogte respectievelijk 350 mijl per uur en 35.000 voet bedragen.

Door het gebruik van Radar is onze bom-techniek zoo verbeterd, dat wij thans met succes doelen kunnen treffen die door weersomstandigheden of duisternis onzichtbaar zijn.

Wij zullen binnen enkele jaren „Jet-propelled” bombardementstoestellen vervaardigen, met een snelheid van 500 tot 600 mijl per uur die doelen op een afstand van 1500 mijl vanaf een hoogte van boven de 40.000 voet kunnen treffen.

De vervaardiging van nog grotere bombardementstoestellen, die in staat zijn in de stratosfeer te opereeren met een snelheid grooter dan die van het geluid en die een bommenlast kunnen vervoeren van meer dan 100.000 pond is reeds zeker.

Dit soort vliegtuigen zal een zoo groote reikwijdte hebben, dat het mogelijk zal zijn iedere willekeurige plaats op aarde te bombardeeren en daarna terug te keeren naar een Geallieerde basis.

In 1941 waren onze door schroeven voortbewogen jagers beperkt tot een snelheid van 300 mijl per uur, een actieradius van 200 tot 300 mijl en een plafond van 20.000 voet. Heden ten dage hebben onze gewone jagers een snelheid van 500 mijl per uur en een actieradius van 1300 mijl met een plafond van 35.000 voet.

Verbetering van onze „Jet-propelled” jagers zal binnen de komende vijf jaren gevechtsvliegtuigen leveren, die een snelheid hebben van het geluid en doelen kunnen bereiken die 2000 mijl ver zijn gelegen met een hoogtebereik van boven de 50.000 voet.

Wanneer enkele moeilijkheden verder zijn opgelost, zullen er in de toekomst geen practische grenzen meer zijn aan de opvoering van de snelheid van door piloten bestuurde vliegtuigen.

Bij het begin van dezen oorlog beschikten wij over brisantbommen van 20 tot 2000 pond en enkele scherfbommen van 4000 pond. De lading van deze bommen bestond uit de gewone T.N.T.

Gedurende den oorlog zijn nieuwe bommen gefabriceerd waarvan het gewicht ligt tusschen 4 pond, bestemd tegen levende doelen en 22.000 pond met mijnwerking voor het vernietigen van steden.

Op het oogenblik maken wij een bom met een gewicht van 45.000 pond voor een nieuw bombardementstoestel, dat reeds in aanbouw is en dezen last kan dragen.

Onze luchtvaartingenieurs hebben tevens nog een bom ontworpen, die 100.000 pond weegt.

Toen de 2e wereldoorlog begon, beschikten wij niet over rockets. Tot nu toe is de beste rocket die in dezen oorlog gebruikt is, de V2 geweest. Dit wapen heeft de reikwijdte der artillerie tot 200 mijl opgevoerd, waarbij het deze weinig in trefzekerheid heeft doen inboeten.

De verdediging tegen zulke wapens eischt bestuurde en onbestuurde vliegtuigen, die fantastische snelheden kunnen bereiken of wel projectielen voorzien van eigen bewegingsmogelijkheid, die de mogelijkheid hebben den aanvaller in de lucht of op de startplaatsen te ontdekken, te onderscheppen, en te vernietigen op een wijze, die thans nog niet ontwikkeld is.

Wij kunnen thans rockets op doelen afschieten, waarbij zij door middel van het gebruik van electronen en nieuwe instrumenten, nauwkeurig naar een bron van hitte, licht of magnetisme worden aangetrokken. Gericht door hun eigen buizen zullen deze nieuwe rockets automatisch gestuurd worden naar het centrum van groote fabrieken omdat zij aangetrokken worden door de hitte der vuren.

Deze buizen zijn zóó gevoelig dat zij in een groote kamer in de richting worden getrokken van een persoon, die deze kamer binnenkomt.

Al deze wapens en hun mogelijke combinaties maken de naderingswegen door de lucht tot een bepaald land hoogst gevaarlijk. Vele Amerikanen begrijpen op het oogenblik nog niet wat de bouwvallen van Berlijn en die der Japansche steden te vertellen hebben.

Met de voortdurende ontwikkeling van wapens en techniek, gebaseerd op hetgeen wij thans weten, kunnen de steden New York, Pittsburgh, Detroit, Chicago of San Francisco vanuit andere continenten in den tijd van eenige uren geheel worden vernield.

Onze marine, thans de sterkte van de geheele wereld zal onze kusten tegen elken vijandelijken aanval van overzee beletten, doch wij moeten thans eveneens voorbereid zijn een invasie vanuit de stratosfeer met de techniek en wapens, hierboven besproken, te kunnen keeren.

Het is duidelijk, dat de eenige goede verdediging tegen deze wijze van oorlogvoering de aanval is.

Wij moeten ons land beveiligen door zelf deze wapens te ontwikkelen en te perfectioneeren om zoodoende de aanvallers ervan te weerhouden een dergelijken modernen vernielingsoorlog tegen ons te beginnen."

Wanneer wij ons bovenstaande feiten realiseeren dan leidt zulks tot een zeer gevaarlijke en aantrekkelijke stelling. Men zou nl. kunnen verkondigen, dat om zichzelf te beschermen, dit land alleen over de noodige machines moet kunnen beschikken en geen soldaten meer behoeft.

Deze leerstelling is gelijk aan die der negatieve verdediging die tot Frankrijk's ondergang leidde. De dwaasheid der Maginot-linie werd in het begin van den oorlog duidelijk, maar toen was het te laat om Frankrijk te redden. De domheid van de hierboven genoemde nieuwe leerstelling, die reeds vasten voet begint te krijgen in de gedachten van verschillende Amerikanen, zou eveneens spoedig bewezen zijn, maar vermoedelijk te laat om Amerika te redden.

De eenige goede verdediging, die een land thans kan voeren is het beschikken over aanvalskracht en deze kracht kan niet alleen op machines zijn gebaseerd.

Er moeten menschen zijn, om deze machines te bedienen en er moeten menschen zijn, om den vijand zelf te kunnen aanvallen, zijn bases te kunnen vernietigen en zijn productieve systeem te kunnen elimineeren, voordat een oorlog kan worden beëindigd.

Een klassiek voorbeeld hiervan vinden wij in de „Battle of Britain". Niettegenstaande het prachtige werk der jagerverdediging van de Royal Air Force en vuur van duizenden luchtdoelkanonnen, gecontroleerd en gericht door nieuwe instrumenten, bleef Engeland onder het vuur der Duitschers tot de laatste oogenblikken van den oorlog. Niet vóórdat de Am. en Eng. legers het Kanaal overstaken en zoodoende het vijandelijk gebied onder hun machtsfeer kregen, werd de rockethel van Engeland weggenomen. Niet voordat wij de startplaatsen en de fabrieken waar de V-wapens werden gemaakt, in ons bezit hadden, hielden deze aanvallen op.

Wanneer onze natie ooit weer in een oorlog wordt betrokken waarbij het te lijden zal hebben zooals Engeland het in dezen oorlog deed onder de verschrik-

kelijke aanvallen der rockets, dan gevuld met een explosieve kracht gelijk aan die van onze eigen atoombom, dan zou het wellicht tot het punt van algemeene vernietiging worden gebracht tenzij wij in staat zijn onze legers die plaatsen te doen bezetten, vanwaar de tegenstander zijn wapens op ons richt.

Het is niet gemakkelijk een oorlog te winnen, wanneer twee tegenstanders van gelijke kracht zijn.

Het is niet gemakkelijk om het land te beveiligen of den vrede te handhaven.

In de komende jaren, zullen de verbonden naties ongetwijfeld hun uitersten best doen een duurzamen vrede te vestigen.

Mijns inziens is de kans om hiertoe te geraken thans grooter dan ooit tevoren. Ongetwijfeld zullen de consequenties van de atoombom den weldenkenden mensch als nooit te voren aansporen middelen te vinden, waarbij de volkeren der aarde in vrede en recht zullen kunnen leven.

Deze wensch is thans echter nog in geenen deele een zekerheid. Indien het de menschheid gelukt den wereldvrede tot stand te brengen dan is dit de grootste ommekeer in haar bestaan.

Onze eigen verantwoordelijkheid bij die pogingen is groot. Onze diplomatie moet in hooge mate verstandig handelen, doch tevens krachtig. De natuur duldt geen zwakheid. Het principe van het overleven door de sterkste wordt algemeen erkend.

Indien onze diplomatie niet gesteund wordt door een gezonde politiek van veiligheid is zij naar mijn meening tot mislukken gedoemd.

Sinds het ontstaan van onze natie is onze vredelievendheid steeds gemengd geweest met zwakheid. Deze handelswijze is op een mislukking uitgelopen en heeft ons millioenen menschenlevens en biljoenen aan geld gekost. De reden hiervan is duidelijk. De wereld let niet op den wensch der zwakke. Zwakheid brengt een te groote verleiding voor den sterke met zich mede, vooral voor hen, die rijkdom en macht wenschen.

Indien wij onze hoop, die wij nu mogen hebben, op een duurzamen vrede wenschen te realiseeren, dan moeten wij onzen wil tot vrede versterken met kracht.

Wij moeten het den boosdoeners der wereld duidelijk maken, dat indien zij onzen vrede durven verstoren, zij zulks alleen op straffe van een groot risico kunnen doen.

In de voorstellen van het Departement van Oorlog zijn twee belangrijke punten vervat :

- 1e. intensief wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling ;
- 2e. een permanent burgerleger in vrede-tijd.

Ik zal deze belangrijke punten in dit rapport nader bespreken. De belangrĳheid van het wetenschappelijk onderzoek zal voor den burger duidelijk zijn. Maar het belang van een burgerleger in vrede-tijd, gebaseerd op algemeen militaire geoefendheid, is naar mijn meening nog grooter.

Niets zal meer tot begrip voor de noodzakelijkheid van de toekomstige veiligheid bijdragen dan een duidelijk besef van wat in dezen oorlog is geschied, welke strategische beslissingen zijn genomen en welke redenen er bestonden voor deze beslissingen en voor de operaties waarbij zij werden uitgevoerd.

De pers en de radio hebben het Amerikaansche volk dag aan dag een duidelijk beeld van den voortgang van den oorlog gegeven binnen de grenzen der noodzakelijke veiligheid. Nog nooit werden de details van militaire ondernemingen zóó snel, zóó zuiver en zóó volledig bekendgemaakt. Niettegenstaande dit, is het voor het publiek moeilijk geweest de verschillende ontwikkelingen op haar juiste waarde te schatten.

Het is thans mogelijk hen dit, in het juiste verband, mede te deelen.

DE OVERWINNING IN EUROPA.

HET STRATEGISCH PLAN.

Het tijdperk waarover mijn twee eerste 2-jarige rapporten zich uitstrekken was een periode van groot gevaar voor de Ver. Staten.

Het element waarop de veiligheid van onze natie toen hoofdzakelijk was gebaseerd was tijd — tijd om onze enorme hulpbronnen te organiseren en tijd om hen over zee te bestemder plaatse te brengen.

Wij verkregen dezen tijd door de heldhaftige weigering van het Russische en Engelsche volk om onder de verpletterende mokerslagen van de As te bezwijken. Zij kochten dezen tijd voor ons met bloed en moed.

Twee jaar geleden stond het er met veiligheid nog twijfelachtig voor, maar het oogenblik naderde snel waarop wij klaar waren om onze vijanden op de eenige

wijze te bestrijden die door hen werd begrepen nl. overmachtige kracht. In geen enkele periode van de Amerikaansche geschiedenis is de vlag van de Vereenigde Staten op zoovele slagvelden ter overwinning gevoerd.

Met groote voldoening en met trots op onze troepen en hun leiding, behandelen wij in dit rapport de veldtochten die Italië, Duitschland en Japan verpletterden.

Om een duidelijk beeld te krijgen van het aandeel van onze legers in deze veldtochten worden de plannen bekend gemaakt waarvan dit het gevolg was.

De strijdmachten van de Vereenigde Staten en Groot Brittannië stonden onder bevel van een strategisch lichaam dat bekend is onder den naam van „Combined Chiefs of Staff”.

Zooals reeds in een vorig rapport werd vermeld was dit lichaam opgezet naar aanleiding van een conferentie in December 1941 toen Minister Churchill, vergezeld van de commandanten van de Engelsche Marine, het Leger en de Luchtmacht in Washington kwam en daar met den President en de Amerikaansche Chefs der Staven onderhandelde.

Het was de innigste samenwerking op militair gebied, die ooit door twee Geallieerde landen werd opgezet. De strategische leiding van alle strijdkrachten der beide naties, de toewijzing van mankracht en munitie, het samenvoegen der verbindingen, de invloed der Militaire Inlichtingsdienst en het bestuur der veroverde gebieden werden onder gezamenlijke verantwoording gebracht.

De President en de Eerste Minister, geadviseerd door de „Combined Chiefs of Staff”, namen op deze eerste conferentie het besluit dat onze hulpbronnen in de eerste plaats zouden worden geconcentreerd om Duitschland, de grootste en dichtst bij zijnde vijand te verslaan, terwijl Japan later zou volgen.

In April 1942 werd ik, vergezeld door den Heer Harry Hopkins, door Pres. Roosevelt naar Londen gezonden ten einde een conferentie te beleggen met den Eersten Minister, het oorlogskabinet en den Engelschen Gen. Staf, op welke conferentie een algemeen plan werd opgemaakt voor de invasie van het vasteland via Het Kanaal.

Algemeene overeenstemming werd bereikt inzake het feit, dat de beslissende slag geleverd moest worden over het Engelsche Kanaal en daarna Oostwaarts door de vlakke van West-Europa.

In dien tijd trok het Roode Leger langzaam terug onder de felle slagen van den Duitschen aanval en op de Londensche conferentie werd dan ook aangenomen, dat alles moest worden gedaan om den druk op de Sovjets te verminderen, opdat zij niet zouden worden vernietigd, waardoor de deur wijd open zou staan voor een algeheele verovering van Europa en een mogelijk vereeniging met de Japanners in den Indischen Oceaan.

Bij de besprekingen op deze conferentie werd aan de operatie over Het Kanaal de code naam „Roundup” gegeven waarvoor men als tijdstip vaststelde den zomer van 1943.

Nochtans zag men, de noodzakelijkheid in voor een onmiddellijk plan, dat de naam „Sledghammer” kreeg en dat een aanval op de Fransche kust op een vroeger tijdstip beoogde voor het geval een dergelijke poging noodzakelijk zou blijken om den toestand op het front der Sovjet Unie te verlichten.

Hierbij openbaarde zich bij de Westelijke Geallieerden een tekort, dat ons zou blijven bezwaren tot den laatsten oorlogsdag in Europa, nl. een tekort aan aanvalskracht, aan L.S.T.'s, L.C.I.'s en kleinere schepen.

Er zouden ten minste 6 divisies noodig zijn voor een dergelijke actie, wilde deze eenig nut voor het Roode Leger afwerpen en alle hulpbronnen van Engeland en de Ver. Staten werden aangeboord om te voorzien in de behoefte aan.

schepen en landingsvaartuigen, die in Het Kanaal konden worden gebruikt.

Buitenboord- en scheepsmotoren werden in de Ver. Staten voor dit doel bestemd. Een uitgebreid bouwprogramma voor landingsbooten werd aangenomen, dat, ten koste van de in aanbouw zijnde oorlogsscheepen voor de Pacific bestemd, moest worden uitgevoerd.

Tevens werden in het productieprogramma van de Ver. Staten vele zaken opgenomen, die hiervoor beslist noodzakelijk waren, zoals pionier- en spoorweg-uitrustingen, rollend materieel, pijpleidingen, hospitalen, verbindingsmaterieel, benodigdheden voor vliegvelden, kampen, havens en depôts in Engeland, voor den a.s. kanaalovergang en voor de verzorging van troepen, zoodra zij in Frankrijk waren.

In Juni kwamen de Eerste Minister en Generaal Sir Alan F. Brooke, Chef van de „Imperial General Staff” naar Washington voor nadere besprekingen van „Sledghammer” en „Roundup” en tevens om een mogelijke operatie in de Middellandsche Zee onder oogen te zien.

Gedurende deze besprekingen nam de situatie voor de Geallieerden in Noord-Afrika een ernstige wending welke haar hoogtepunt bereikte in het verlies van Tobroek. De hierop volgende besprekingen waren dan ook hoofdzakelijk gericht op het nemen van maatregelen om de bedreiging van Cairo te verminderen door een verder opdringen van Rommel met meer kracht in de El Alamein-linie te stoppen.

Een verder doordringen van zijn Afrika-korps, versterkt met Italiaansche onderdeelen, benevens de Duitsche successen in het Zuid-Oostelijk deel van het Russische front brachten het gevaar van een volledige ineenstorting van het nabije Oosten met het verlies van het Suez-Kanaal en de olievoorraden in de nabijheid van Abadan. Het was een zeer moeilijke tijd.

In Juli gingen Admiraal King en ik opnieuw naar Londen om met den Engelschen Gen. Staf besprekingen te voeren of niet onmiddellijk iets gedaan kon worden om den druk op Rusland te verminderen, wiens legers zich in een hoogst bedenkelijken toestand bevonden.

Gebrek aan uitrusting, speciaal op het gebied van landingsmiddelen en de korte tijd, waarin het weer nog een landing over Het Kanaal zou toestaan, noodzaakten om de operatie „Sledghammer” in 1942 uit te stellen.

Na langdurige besprekingen werd het duidelijk, dat de eenige operatie, die dit jaar nog met eenige kans op succes kon worden uitgevoerd, de operatie „Torch” was, de aanval op Noord-Afrika.

Weliswaar was een landing daar ver van Duitschland gelegen, maar toch zou zij in eenige mate tot het verminderen van den Duitschen druk op het Roode leger bijdragen, terwijl de kritieke toestand in het nabije Oosten erdoor zou worden verlicht.

Met instemming van den President en den eersten Minister werd besloten om zoo spoedig mogelijk een aanval in Noord-Afrika te ondernemen, waarbij voor dat jaar niet alleen werd afgezien van een operatie in West Europa, maar waarbij men tevens tot de conclusie kwam dat de voorbereidingen voor de kanaal overgang in 1943 niet voltooid zouden zijn.

De operatie „Torch” zou het grootste gedeelte van onze hulpmiddelen in den Atlantischen Oceaan verbruiken, terwijl wij ons in den Pacific moesten beperken tot het vasthouden van de lijn Hawaii-Midway en het dekken van onze verbindingen met Australië.

Generaal Eisenhower, die toen reeds zijn hoofdkwartier in Londen had gevestigd en het Amerikaansche plan uitwerkte, werd met algemeene instemming

van de Engelsche Regeering aangewezen als bevelhebber van de Engelsche en Amerikaansche Strijdkrachten, die de landingen in Noord-Afrika zouden uitvoeren.

Op 13 Augustus kreeg hij de officieele opdracht deze operatie uit te voeren, de aanval was daarbij bepaald op begin November.

Sindsdien is ons bekend geworden, dat de Duitschers op dat ogenblik van plan waren Engeland buiten gevecht te stellen door luchtbombardementen en haar leger en hulpbronnen in het nabije Oosten te vernietigen.

Kol. Gen. Jodl, Chef van den Duitschen Operationeelen Staf heeft medegedeeld, dat het plan van Hitler was bij Stalingrad en in Egypte door te breken om daarna deze beide vleugels in het nabije Oosten te laten samenkomen.

De heldhaftige verdediging van Stalingrad en de verpletterende nederlaag van Rommel bij El Alamein vrijdelden dit plan.

De verdere ontwikkeling der operaties in Noord Afrika vanuit het Oosten en het Westen en het Russisch offensief over de Wolga moeten als het keerpunt beschouwd worden, waardoor de As-mogendheden in het strategisch defensief werden gedwongen.

In Januari 1943 vond een ontmoeting plaats tusschen den President, den eersten Minister en de „Combined Chiefs of Staff” in Casa-Blanca.

Het was toen reeds duidelijk, dat onze operatie in Noord-Afrika succesvol zou zijn, zelfs boven de oorspronkelijke berekeningen uit.

Tunis was een gebied waarin de Duitschers voortdurend groote hoeveelheden menschen en materiaal stuurden, waarbij het zeker was dat zulks voor den vijand catastrophaal zou worden zoodra de winterregens zouden ophouden en de lage wolken over de zee-engte Zuid van Sicilië zouden opklaren en zij bedreigd zouden worden door de geallieerde overmacht ter zee en in de lucht.

Bij het einde van den veldtocht in Noord-Afrika waren 349.206 Italianen en Duitschers gevangen of gedood en was te land bijna 200.000 ton aan vijandelijk materieel vernield.

Het probleem voor den Gen. Staf in Casa-Blanca was nu welke operatie moest worden opgezet nadat de veldtocht in Tunis zou zijn beëindigd. Het zou op dat ogenblik nog zeer wenschelijk zijn geweest, om den Duitschen vijand in West-Europa of zelfs in Zuid-Frankrijk onmiddellijk te kunnen aangrijpen. De hulpmiddelen waarover Generaal Eisenhower beschikte waren hiertoe echter niet toereikend. Het gebeurde niet.

De contrôle van de As-mogendheden over de eilanden in de Middellandsche Zee en de Deutsche bezetting van de Zuid kust van Europa, van Spanje tot Turkije, bedreigden onze verbindingen over de Middellandsche Zee zoodanig, dat onze schepen een omweg van 12.000 mijl rond Kaap de Goede Hoop moesten maken.

In de Ver. Staten was men nog midden in een algeheele mobilisatie.

De Combined Chiefs of Staff beschouwde derhalve de mogelijkheid om direct op Italië aan te vallen, dat het beste tusschentijdsche doel zou zijn. Er werd dan ook besloten tot een aanval op Sicilië (operatie „Husky”) en met instemming der staatshoofden werd aan Gen. Eisenhower op 23 Januari bericht :

„De Combined Chiefs of Staff hebben besloten dat in 1943 een aanval op Sicilië zal worden uitgevoerd met als tijd van aanval een gunstige periode van de maan in Juli.”

Niettegenstaande tot een veldtocht in de Middellandsche Zee was besloten, was tevens in Casa-Blanca overeengekomen, dat zoo spoedig mogelijk in Engeland de noodige troepen voor den inval in Europa zouden worden gemasseerd.

De vorming van deze krachten was één van de grootste ondernemingen in

de militaire geschiedenis. Het omvatte de voorzieningen voor vervoer, legering, hospitalisatie, aan en afvoer, oefening en ontspanning van 1.200.000 man, die in de Vereenigde Staten moesten worden ingeladen en via den Atlantischen Oceaan, die onveilig werd gemaakt door Duitsche duikbooten naar het Vereenigd Koninkrijk moesten worden overgebracht.

B.v. alleen het plan voor de hospitalen vroeg reeds 94000 bedden in bestaande ziekenhuizen, hulpgebouwen en nieuw te bouwen inrichtingen. Het programma werd later vergroot door nog 30.000 bedden in tenten onder te brengen. Tevens moest er voorzien worden in de onderbrenging van de aanvalstroepen en hun voorraden.

Voor onderdak, bergruimte en gesloten magazijnen was 20.000.000 vierkante voet ruimte noodig, benevens 44.000.000 vierkante voet met harden bodem voor open opslag.

Er werden parken ontworpen voor 50.000 militaire voertuigen en er moest 270 mijl spoorweg worden gelegd. Meer dan 20.000 spoorwagens en 1000 locomotieven moesten naar Engeland worden verscheept.

Voor de luchtmacht waren 163 vliegvelden benoodigd, benevens 7 kampen voor gevechtsbemanningen en hun aanvullingen. Accomodatie voor 450.000 man en 8.500.000 vierkante voet voor opslagruimte en magazijnen.

Twee derde van dit groote programma voor de luchtmacht vereischte nieuwe constructies door de Engelsche en Amerikaansche Genie. Gelijkijdig vereisten de operaties een voorbereiding inzake alle installaties, die zoodra wij in Frankrijk aan land zouden komen dienden te worden gemaakt, zooals hospitalen, depôts, magazijnen, spoorwegen, pipleidingen en bruggen. Zoo was b.v. in Engeland reeds al het materiaal opgelegd, dat noodig was om de haven van Cherbourg te herstellen, waarvan de vernieling onvermijdelijk was.

In Juli 1943 werd reeds 753.000 ton per maand van de Vereenigde Staten naar Engeland overgebracht, een getal dat tot 1.900.000 ton per maand zou oploopen in de maand voorafgaande aan den aanval.

Het was noodig 3.780 landingsschepen van verschillende types en 142 vrachtschepen te bouwen of te onttrekken aan reeds bestaande voorraden. Een groot deel van deze landingsschepen waren geschikt voor gebruik op den Oceaan.

Met de gedachte, dat de operatie over het Engelsche Kanaal tegen het ingegraven Duitsche leger een groot risico met zich mede bracht, hadden de geallieerde commandanten besloten Duitschland te voren militair, industrieel en economisch te verzwakken door zware strategische bombardementen. Het was duidelijk dat dit programma van den aanvang af de enorme hulpbron van de Amerikaansche zoowel als de Britsche mankracht behoefde en dat de reeds moeilijke verscheeping, die zoo zeer noodig was voor den opbouw van de strijdkrachten in Engeland hier eeniger mate onder zou lijden.

Het strategisch bombardement van Duitschland zou de grootste luchtaanval worden, welke ooit was uitgevoerd.

Het is thans gebleken, dat deze beslissing juist was. Zooals in Casa-Blanca reeds werd besloten, kregen de Amerikaansche en Engelsche luchtmachtcommandanten de opdracht den aanval te ontwerpen, die voortdurend in hevigheid moest toenemen en dag in dag uit gedurende 24 uur moest worden volgehouden met het doel het vijandelijke weerstandsvermogen te hebben verzwakt op het oogenblik dat onze legers op het vasteland met het Duitsche leger in direct contact kwamen.

In volgorde van belangrijkheid bestonden de doelen voor de zware lange afstands bombardementstoestellen uit onderzeebootwerven, vliegtuigfabrieken, ver-

keerswegen, oliefabrieken en andere belangrijke vijandelijke fabrieken voor de oorlogsindustrie.

Voordat de aanval op Sicilië werd ondernomen vond nog een vergadering plaats waaraan de President, de Eerste Minister en de Combined Chiefs of Staff deelnamen en welke in Mei te Washington plaats vond. Deze ontmoeting die den naam kreeg van „Trident” conferentie, zou één van de belangrijkste militaire bijeenkomsten blijken te zijn, daar zij de strategische plannen voor de land-, zee-, en luchtsrijdkrachten voor de Amerikaansche en Engelsche bondgenooten in duidelijke opdrachten omvatte. Wel vonden er na de Tridentconferentie nog eenige detailveranderingen en wijzigingen bij de technische uitvoering plaats doch de te voeren strategie in de Pacific bleef gehandhaafd en het eerste groote doel, de vernietiging der Europeesche As-mogendheden en hun bondgenooten was in duidelijke opdrachten vastgelegd.

Het was op deze conferentie dat de Combined Chiefs of Staff besloten den invloed der Geallieerden in de Middellandsche Zee zoodanig uit te breiden dat Italië gedwongen zou zijn zich over te geven.

Men keurde tevens het plan van de luchtmacht der Ver. Staten goed om Duitschland te treffen door het te beperken in het gebruik van de oliebronnen in Ploesti.

De eerste groote aanval werd uitgevoerd op 1 Augustus 1943 door 178 B-24 bombardementstoestellen. Wij leden hierbij zware verliezen nl. 54 bombardementstoestellen, maar het beperkte Duitschland ten zeerste in het gebruik zijner gemechaniseerde eenheden.

De As verkreeg jaarlijksch 3.000.000 ton olie uit Roemenië, de voortgezette aanval op Ploesti droogde deze bron nagenoeg op.

Op de „Trident” conferentie werden de plannen voor een directen aanval van Engeland uit op Europa's historische slagvelden opnieuw bevestigd.

Zelfs nu wij vasten voet in Noord-Afrika hadden, was een plan om Duitschland van het Zuiden over de Alpen aan te vallen niet goed uitvoerbaar. In de ontelbare in Europa gevoerde veldtochten was het nog nooit voorgekomen, dat men de verdedigde Alpen was overgetrokken.

De operatie „Overlord”, een nieuwe codenaam voor een aanval op Frankrijk, welke in de plaats kwam van „Roundup” werd thans aangenomen en in verband met de noodige voorbereidingen vastgesteld op het voorjaar van 1944.

Generaal Eisenhower werd opgedragen te beginnen 1 November, 7 getrainde divisies, die in Noord-Afrika hadden gevochten en die in Sicilië zouden vechten naar Engeland te sturen en zulks zelfs te doen, indien het ten koste zou gaan van zijn sterkte, noodig voor den veldtocht in Italië.

Ook Japan werd op de „Trident” conferentie niet vergeten.

Er werd besloten een doorlopende offensieve druk op de Japanners te blijven uitoefenen ook gedurende den tijd dien wij noodig hadden voor de gevechten om Italië op de knieën te krijgen en dien wij behoefden om onze voorraden in Engeland op te bouwen.

Japan zou zoowel van het Westen als vanuit het Oosten worden benaderd. Op het Aziatische vasteland zou de aanvoer van materiaal naar China over de „Hump” via de lucht worden georganiseerd terwijl land- en luchtoperaties zouden worden ingezet om de toegangswegen tot het ingesloten China te herstellen.

In de Pacific kregen Generaal Mac Arthur en Admiraal Nimitz opdracht de Japansche buitenverdediging aan te grijpen, den vijand van de Aleoeten te verdrijven, zich in het bezit van de Marshall eilanden te stellen, eenige der Carolingen en de overblijvende eilanden van de Salomongroep, de Bismarck-Archipel en het overblijvende deel van Nieuw-Guinea in bezit te nemen.

Na de „Trident” conferentie begaven de Eerste Minister, Veldmaarschalk Sir Alan Brooke en ik ons naar Gen. Eisenhowers hoofdkwartier in Algiers voor een aantal besprekingen, die van 29 Mei tot 3 Juni plaats vonden.

Op de „Trident” conferentie was niet besloten hoever den aanval vanuit de Middellandsche Zee zou voortgaan, zoodat het aan Generaal Eisenhower werd overgelaten gebruik te maken van elke gunstige gelegenheid, die zich daarbij zou voordoen.

In zijn villa in Algiers bespraken wij de toekomst tot in details en hij werd gemachtigd den aanval na de operatie „Husky” in Sicilië voort te zetten ten einde Italië tot vrede te dwingen. Het bleef hierbij echter van het grootste belang, dat in Italië niet een vacuum zou ontstaan, waarin de voorraden voor den aanval over het Kanaal zouden verdwijnen, zooals zulks bij de Duitschers in Noord-Afrika was geschied.

DE VAL VAN ITALIË.

De officieele rapporten van de commandanten in dit operatiegebied inzake de operatiën van de laatste twee jaren zijn nog niet op het Departement van Oorlog aangekomen en dit algemeene overzicht van de operatiën van het Leger van de Ver. Staten in deze periode is dan ook gebaseerd op officieele berichten, onderhandsche rapporten en andere documenten, welke op juiste gegevens berusten en thans beschikbaar zijn.

Naar mijn meening zijn deze volledig genoeg voor het doel van dit rapport. Gedurende den geheelen oorlog was het Leger een deel van de gezamenlijke zee-, lucht- en landmacht van de Ver. Staten, Groot Britannië en andere leden van de Ver. Natiën. Het is daarom noodzakelijk voor de beschrijving van het aandeel van het leger der Ver. Staten dat de operatiën van het geheel worden behandeld.

De landing op het eiland Sicilië vond plaats op 10 Juli 1943. Weken achtereen waren vliegvelden, spoorlijnen en vijandelijke versterkingen op dit eiland, op Sardinië en op het vasteland van Italië vanuit de lucht gebombardeerd. Pantelleria was op 11 Juni na een zwaren lucht- en marine aanval gecapituleerd.

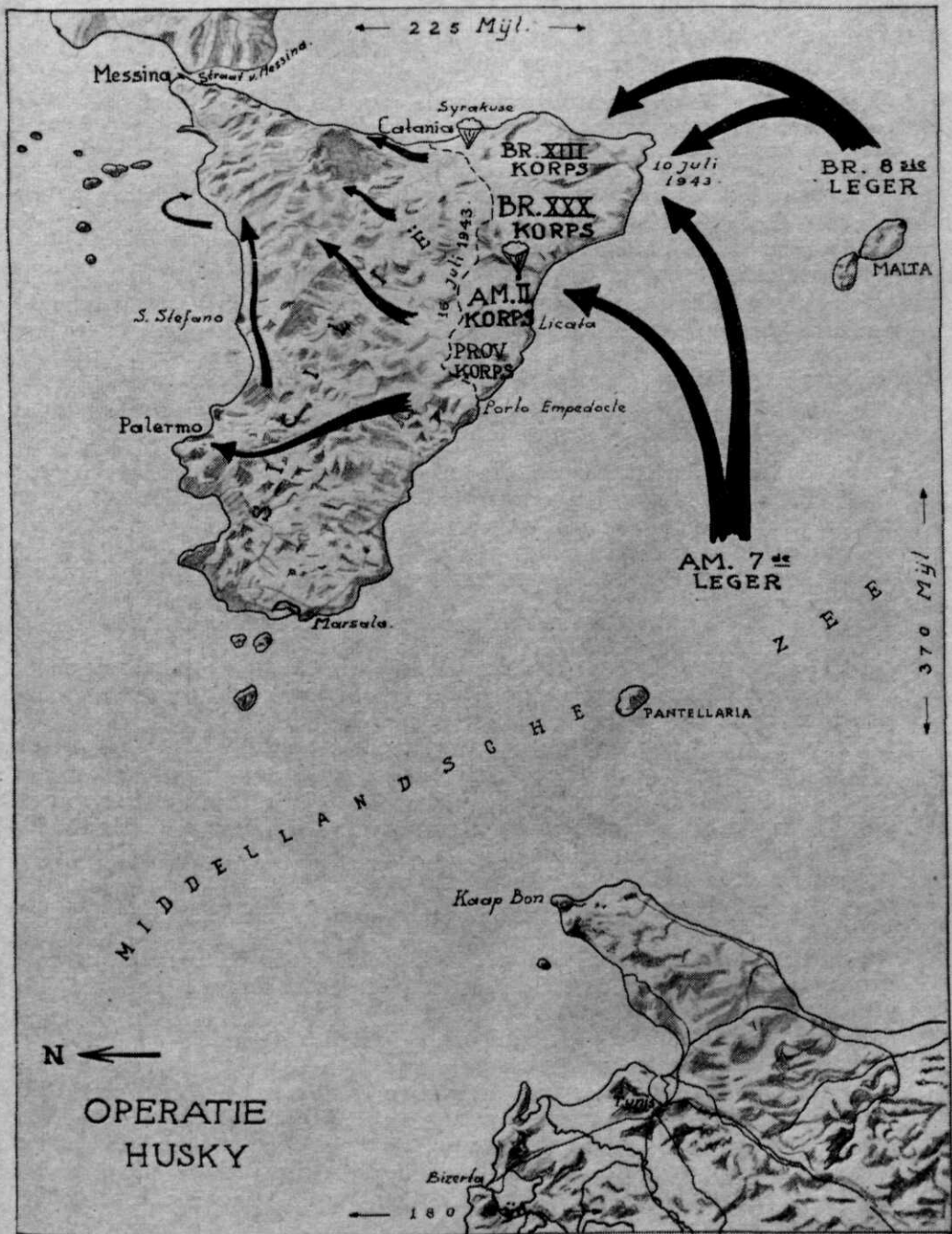
De kleine eilanden Lampedusa en Linosa vielen een paar dagen later. De aanvallende macht, — de 15e Legergroep — stond onder bevel van Generaal Eisenhowers opvolger voor de Geall. Strijdkrachten te land, den Generaal Sir. Harold L. G. Alexander.

Het was samengesteld uit het Amerikaansche 7e Leger onder Luitenant-Generaal George S. Patton Jr. op den linker en het Engelsche 8e Leger onder Luit. Generaal Sir Bernhard L. Montgomery, op den rechter vleugel. Het aanvallende deel van het 7e Leger bestond uit het 2e korps onder bevel van Luit. Gen. Omar M. Bradley en een afzonderlijke Gevechtsgroep onder Gen. Majoor Lucian K. Truscott. Het IIe korps bestond uit de 1e en 45e divisie en een afdeling lucht-troepen. De gevechtsgroep bestond uit de 3e divisie met een detachement van de 2e pantserdivisie. Het Engelsche 8e Leger bestond uit 2 korpsen, die te zamen uit 4 Infanterie divisies, 2 Brigades en een divisie lucht infanterie bestonden.

Deze troepen werden in Algiers, Tunis, het nabije Oosten, het Vereenigd Koninkrijk en de Ver. Staten ingescheept.

De Marine commandant, welke onder Gen. Eisenhower was gesteld, was de Admiraal van de vloot Sir. Andrew Cunningham, Vice Admiraal Henry K. Hewitt was oudste Amerikaansch Marine officier.

De windkracht, die reeds was toegenomen gedurende den nacht voorafgaande aan dag D, bereikte de kracht van een storm toen onze convooien hun verzamel-

punt naderden. Wel nam de wind iets af voor het landingsuur, maar de omstandigheden voor een landing bleven zeer slecht. Als compensatie echter had de storm de waakzaamheid van de verdediging sterk verminderd.

Gen. Eisenhower schreef mij op 17 Juli :

„ Alle bewegingen voorafgaande aan de landing verliepen zeer rustig en wij ondervonden een verbazingwekkend gebrek aan weerstand aan de kust. Gevangen genomen Italiaansche Generaals zeggen, dat de aanval een volledige verrassing was.

Vermoedelijk waren de operatiën der luchttroepen, die ongeveer 3 uur voor de landing plaats vonden de eerste werkelijke aanwijzing voor de verdedigers van wat stond te gebeuren.

Onze parachutisten en de Engelsche „Glider” troepen kwamen betrekkelijk goed op hun plaats niettegenstaande straffe wind en moeilijke navigatie omstandigheid. De landingen op de Oostkust ondervonden niet veel last van het weer, maar de 45e en 1e divisie hadden met een zware branding te kampen. Admiraal Cunningham deelde mede, dat hij de Amerikaansche landingsoperatiën onder Admiraal Kirk „bij de 45e divisie” één der mooiste voorbeelden van zeemanschap achtte, welke hij ooit had gezien”

De wind had onze luchtlandingen, die in het binnenland vanaf Gela, een paar uur voor het uur „U” moesten plaats vinden, zeer uit elkaar gegooid.

Alhoewel deze troepen over een uitgebreid gebied werden verspreid en zware verliezen leden door ons eigen vuur afkomstig van transportformaties, die uit hun koers waren geraakt, hadden zij een beslissenden invloed op het succes der landing.

Generaal Eisenhower beschreef deze tragische moeilijkheden als volgt :

„ Het moeilijkste vraagstuk, dat wij hebben op te lossen is de regeling voor het vliegen van onze eigen vliegtuigen over onze troepen en schepen zonder dat hun veiligheid wordt bedreigd.

Als voorbeeld neem ik één der operatiën :

Wij waren verlangend alle onderdeelen van de 82e divisie achter het front van Patton als Algemeene Reserve in te zetten, omdat het niet was uitgesloten dat hij eenige krachtige tegenaanvallen zou hebben te weerstaan.

Twee nachten na de beginlanding hadden wij een nauwkeurig plan ontworpen om de rest van de 82e divisie ter plaatse te brengen. Aan vliegrichting over zee was met de Marine besproken en alle troepen werden gewaarschuwd.

Niettegenstaande dit ontvingen de vliegtuigen, die de troepen vervoerden eenig vuur vóór zij over de kustlijn kwamen en daarna vond het volgende ernstige voorval plaats :

Eenige Duitsche nachtbombardementstoestellen kwamen op hetzelfde oogenblik dat onze troepentransport vliegtuigen passeerden over en ontketenden als antwoord op hun afgeworpen bommen en lichtkogels een hevig afweervuur van de troepen op den grond. Hierbij kwam nog, dat een plaatselijke tegenaanval, die te laat werd uitgevoerd om de luchtinfanterie te waarschuwen, voor den vijand aanleiding was een vuurfront te vormen op de afgesproken landingsplaats. De combinatie van deze omstandigheden had ernstige verliezen tengevolge.

De rapporten waarover ik thans beschik vermelden reeds het verlies van 23 vliegtuigen, terwijl het verlies aan menschen nog niet bekend is.

Een latere operatie op het Engelsche front leerde ons, dat, indien wij

luchttroepen op vijandelijk gebied landen, wij zulks nooit moesten doen in opeenvolgende golven doch steeds gelijktijdig.

Bij de eerste golf, waar wij het element verrassing aan onze zijde hadden, waren de verliezen niet groot, doch in de tweede en daarop volgende golven namen de verliezen zeer toe.

Zelfs overdag was het moeilijk onze eigen troepen te land en ter zee ervan terug te houden om eigen vliegtuigen te beschieten.

Het doet vreemd aan vooral in deze operatie, waarbij wij zulk een groote luchtvermacht hebben en waarbij men toch kan aannemen, dat elk vliegtuig, dat in een rechte horizontale koers vliegt, een eigen vliegtuig is.

Spaatz heeft Arnold uitvoerig over dit onderwerp geschreven en hij is er, evenals ik van overtuigd, dat zowel de troepen te land als die bij de Marine hierin nog een ernstige oefening noodig hebben. Indien wij zulks niet doen, zal het uiteindelijk resultaat zijn, dat onze vliegtuigen zullen weigeren over eigen troepen te vliegen, indien zulks noodig is.

In het algemeen gesproken zijn wij in het strategische offensief hetgeen beteekent, dat wij luchtoverwicht moeten hebben, daarom zullen wij onzen menschen leeren niet op een vliegtuig te vuren tenzij het daadwerkelijk blijkt een vijandelijk vliegtuig te zijn"

Bij zonsopgang, drie uur na de eerste landing, waren bruggehoofden gevormd over een lengte van 100 mijl aan de kust van en Zuid van Cyracuse tot West van Licata.

Onze troepen rukten het land in, N.O. van Gela, op D + 1, toen de Duitschers een sterke gepantserde tegenaanval tegen de 1e divisie inzetten. Deze werd afgeslagen dank zij het goede gebruik der artillerie en van artillerievuur uit zee. Deze actie vormde het gevaarlijkste oogenblik bij de landing.

De aanvermoelijkheden over het strand waren het grootst gedurende de eerste twee dagen der landing. De behoeften van de strijdende troepen waren dringend, maar slecht weer en vijandelijke luchtaanvallen, die van tijd tot tijd plaats vonden, maakten het lossen der schepen moeilijk en riskant.

Bij deze aanvoeren bleek de groote waarde van onze 2½ ton varende vrachtwagens, de „Dukw” een officieele aanduiding, die al gauw „Duck” werd genoemd.

Generaal Eisenhower berichtte mij :

„ Afgeloopt Maandagmorgen maakte ik een tocht over de Amerikaanse landingsstrook ten einde een indruk te krijgen van het lossen en om tevens persoonlijk Hewitt en Patton te ontmoeten.

Ik moet eerlijk zeggen, dat het gezicht van honderden schepen en landingsbooten, die overal langs de kust van Licata en Oost daarvan op en neer voeren, onvergetelijk was.

Iedereen, die ik er ontmoette was opgeruimd en verlangend om verder te gaan"

Gedurende de eerste twee dagen van de landing brachten wij meer dan 80.000 man, 7000 voertuigen en 300 tanks aan land ; verschillende kleine havens waren in gebruik en op zijn minst 6 vliegvelden waren veroverd, die voor gebruik in gereedheid werden gebracht.

Geallieerde luchtstrijdkrachten gaven steun aan onze grondoperaties en maakten ongeveer 1200 vluchten per dag. Zware bombardementstoestellen vernielden de weinige vliegvelden die nog door den vijand werden gebruikt en onze landstrijdkrachten konden snel oprukken.

Alle luchtoperatiën werden uitgevoerd door de Geallieerde Middellandsche

Zee luchtmacht, waarvan Maarschalk Sir Arthur Tedder met Luit. Generaal Carl Spaatz als commandant van de N.W. Afrikaansche luchtmacht aan het hoofd stonden.

Alle zware bombardementstoestellen waren in de strategische luchtmacht ondergebracht onder Generaal Majoor James H. Doolittle.

Op 16 Juli liep de frontlijn van een punt Zuid van Catania in het Oosten naar Porto Empedocle in het Westen en ongeveer een vierde van het eiland bevond zich in onze handen.

Op 22 Juli veroverden de troepen van Gen. Patton, ten gevolge van een snellen opmarsch over het westelijk deel van het eiland, de voornaamste haven Palermo.

Oostelijk daarvan drongen de troepen gestadig voorwaarts door het bergachtig gebied, dat hardnekkig door den vijand werd verdedigd. Op het eind van Juli bleef alleen nog de N. Oostelijke hoek van het eiland in 's vijands handen.

Catania het vijandelijk bastion aan den Oostkust, dat de opmarsch van het Engelsche 8e Leger had tegengehouden, viel begin Augustus.

De Duitschers en Italianen trokken toen reeds terug over de straat van Messina, waarbij zij onder hevige luchtbombardementen en constanten druk van onze troepen werden gehouden.

Op 16 Augustus drongen patrouilles van de 3e divisie vanuit het westen gelijktijdig met Engelsche eenheden uit het Z.O. Messina binnen en den volgenden dag eindigde de gewapende tegenstand.

In 39 dagen was de veldtocht op Sicilië afgeloopen. Door het gebruik van groote luchtdoelconcentraties was het de Duitschers mogelijk duizende pantserstroepen en luchtstroepen alsmede een groot aantal licht materieel over de straat van Messina naar het vasteland over te brengen. Niettegenstaande dat, was het verlies van Sicilië een groote slag voor de As. Hun verliezen bedroegen 167000 man, waaronder 37000 Duitschers. Onze verliezen bedroegen totaal 31.158, gedood, gewond en vermist.

Generaal Eisenhower rapporteerde :

„... 9 maanden na de eerste landingen in Noord-Afrika hebben de Geallieerde strijdkrachten niet alleen de kust van vijanden gezuiverd maar hem tevens de Siciliaansche brug ontruikt voor onzen overtocht naar het Italiaansche vasteland...”

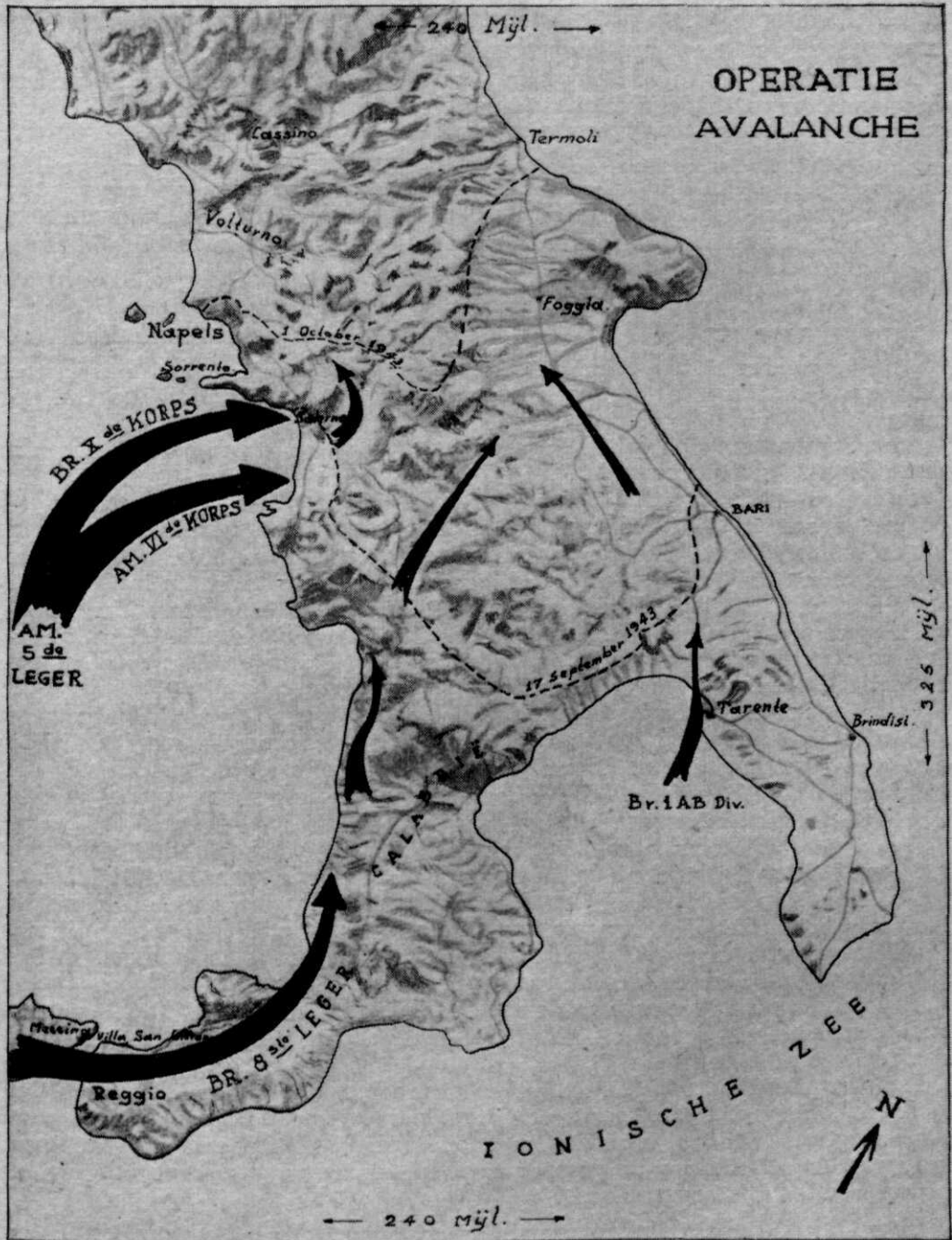
Het doordringen in de Laars.

Zoals wij hadden gehoopt, had de operatie Husky een groote politieke tegen-slag voor de As ten gevolge. Op 25 Juli kondigde Koning Victor Emanuel het ontslag van Mussolini aan.

In Augustus vond een samenkomst plaats van den President, den Eersten Minister en de Combined Chiefs of Staff in de citadel te Quebec, die den naam van „Quadrant” conferentie kreeg. Op dat oogenblik was de Italiaansche Regeering gereed om af te treden.

Maarschalk Badoglio had contact opgenomen met Gen. Eisenhower ten einde over een overgave te onderhandelen buiten de voorkennis van de Duitschers.

Generaal Eisenhower kreeg nu instructies de onvoorwaardelijke overgave van Italië aan te nemen, waarbij hij de grootst mogelijke militaire voordeelen als gevolg van deze ontwikkeling moest trachten te verkrijgen. Hij moest zich in het bezit stellen van Sardinië en Corsica en zich het gebruik trachten te verzekeren van vliegvelden in de omgeving van Rome en Noord daarvan en zoo

mogelijk een doorlopenden druk uitoefenen op de Duitsche troepen in Noord-Italië. Gelijkzeitig kreeg hij de opdracht zijn plannen in overeenstemming te brengen met wat benodigd was voor de operatie „Overlord”.

De Combined Chiefs of Staff namen op de „Quadrant” conferentie tevens de operatie tegen Zuid-Frankrijk in beschouwing, die de operatie „Anvil” werd genoemd, zij kwamen hierbij tot de volgende conclusies :

„. . . . De offensieve operaties tegen Zuid-Frankrijk (waaraan tevens afgerichte en uitgeruste Fransche troepen zullen deelnemen) moeten worden ondernomen om het gebied tusschen Toulon en Marseille in handen te krijgen ten einde die noordwaarts uit te breiden met het doel een bijdrage te leveren aan de operatie „Overlord”.

Zoo mogelijk zullen hieraan luchtoperaties in de Zuidelijke Alpen voorafgaan”

Op 8 September, de dag voordat de Amerikaansche troepen op het Italiaansche vasteland landden, werd de onvoorwaardelijke overgave van Italië bekend gemaakt.

Op 9 September en de volgende dagen gaven de voornaamste onderdeelen van de Italiaansche vloot zich over.

Er bestonden dwingende redenen voor de invasie in Italië. De operatie „Avalanche” zou ons in staat stellen het ineenstorten van den Italiaanschen weerstand uit te buiten. Voorts bracht zij ons in contact met Duitsche divisies, die anders tegenover het Roode Leger en later tegenover onze strijdkrachten in Frankrijk zouden kunnen worden gebruikt en ten slotte leverde zij ons de noodige vliegvelden van waaruit het Duitsche gebied en de Balkan op korteren afstand konden worden gebombardeerd en voltooid zij het Geall. meesterschap in de Middellandsche Zee.

Canadeesche en Engelsche divisies van het 8e Leger van Generaal Montgomery staken onder dekking van hevig artillerievuur en bombardementen uit de lucht de straat van Messina over en landden op 3 September op de kust bij Reggio Calabria en Villa San Giovanni. De bruggehoofden waren spoedig veilig gesteld en het 8e Leger rukte noordwaarts op door Calabria.

Zes dagen later ontschepte het Amerikaansche 5e Leger onder bevel van Lt. Gen. Mark W. Clark, op de kust van den golf van Salerno. Het landde met het VIe korps onder bevel van Gen. Majoor E. J. Dawley rechts en het Engelsche Xe korps links. Het VIe korps bestond hoofdzakelijk uit de 36e en 45e divisie.

Amerikaansche Rangers en Engelsche commando-eenheden landden op het schiereiland van Sorrento Noord van de haven van Salerno.

De vijand was in de meening, dat wij een landingsoperatie nabij Napels zouden ondernemen en als gevolg daarvan was de tegenstand bij de Salerno-landing slechts kort doch krachtig.

Het was duidelijk, dat het Duitsche Oppercommando van meening was dat de eenige hoop om den toestand, die door de overgave van de Italiaansche Regeering was ontstaan, te redden, met zich bracht, dat de Geall. strijdkrachten Zuid van Napels dienden te worden opgehouden tot nieuwe versterkingen ter plaatse zouden zijn aangekomen.

Op D-dag deden de Duitschers verschillende plaatselijke tankaanvallen. Op 13 September was het Duitsche XIVe Pantserkorps in actie en zoowel het Amerikaansche als het Engelsche korps hadden een krachtigen aanval te doorstaan. Als gevolg hiervan was de toestand kritiek.

Generaal Eisenhower en de commandant van zijn grondstrijdkrachten,

Generaal Alexander, begrepen, dat om het bezit van den voet van de laars hevig zou moeten worden gevochten. Zij hadden berekend, dat 8 Duitsche divisies beschikbaar zouden zijn om de landingen tegen te gaan. Twee bevonden zich te Rome en Noord daarvan. De Herman Goering divisie en de 15e Gemotoriseerde divisie waren in de omgeving van Napels en nog 4 andere te klas divisies (de 16e en de 26e Pantser-, de 29e Gemotoriseerde- en de 1e Parachutisten divisie) Zuid van Napels.

In het Zuiden waren sterke pantserafdeelingen bij de vijandelijke strijdkrachten ingedeeld. Hiertegenover stond dat Generaal Alexander zijn aanvals-infanterie eerst op het vasteland moest brengen.

Het tekort aan scheepsruimte maakte het hem nl. niet mogelijk zijn eigen pantser in het gevecht te brengen, voordat de Engelsche 7e Pantserdivisie op D + 5 begon te ontladen. Een andere moeilijkheid was de noodzakelijkheid tot het vrijmaken van sterke krachten voor de voorbereidingen voor de „Overlord“-operatie.

De Amerikaansche 1e en 9e divisie en de 2e Pantserdivisie, die in Sicilië hadden gevochten, stonden reeds klaar om naar het Vereenigd Koninkrijk te vertrekken. Later werd nog de 82e Luchtdivisie uit het gevecht losgemaakt en naar Engeland overgebracht.

Al deze moeilijkheden verzwaarden de taak der troepen en commandanten tot een bovenmenselijke inspanning, daar de hulpbronnen kleiner werden doch hun opdracht dezelfde bleef.

Elk beschikbaar vliegtuig zoowel van de tactische als van de strategische luchtmacht werd in actie gebracht. Bombardementstoestellen vlogen twee opdrachten per dag, waarbij het slagveld werd geïsoleerd en Duitsche steunpunten werden gebombardeerd. Gedurende de 4 kritieke dagen voerde de luchtmacht 3000 vluchten uit en wierp 2.150 ton bommen ter ondersteuning van de gevechten op den grond. Scheepsgeschut steunde onze Infanterie en de Marine onderhield tevens den aanvoer van onze versterkingen.

Op 13 September en den dag daaropvolgend kwam de 82e Luchtdivisie aan land.

In den morgen van den 15en September was het bruggenhoofd verzekerd, waren de hoogten, die de kust beheerschen in onze handen en waren de kritieke oogenblikken voorbij.

Toen het gevecht gedurende deze kritieke dagen nog in vollen gang was, vond Generaal Eisenhower tijd mij te berichten :

„ Wij bevinden ons momenteel zeer sterk in het op- en neergaande stadium van het gevecht. Wij kregen de Italiaansche vloot in Malta in ons bezit en ten gevolge van de Italiaansche overgave, waren wij in staat Toranto en Brindisi binnen te trekken, waar zich geen Duitschers bevonden. Het bezit van beide plaatsen is precair, maar wij streven er naar hen te versterken.

Ons grootste vraagstuk is echter „Avalanch“ zelve. Wij zijn niet in staat geweest op te rukken, en de vijand bereidt een grooten tegenaanval voor. De 45e divisie bevindt zich nu voor het grootste deel ter plaatse en ik gebruik alles wat groter is dan een roeiboort om de 3e divisie snel aan Clark toe te voegen. In dit kritieke stadium is onze groote hoop op de luchtmacht gevestigd. Zij werken hard en aannemende, hetgeen ik doe, dat onze greep op Zuid-Italië ten slotte zal worden versterkt, zullen wij opnieuw bewijzen, dat de grootste waarde van elk der 3 wapens gewoonlijk alleen verwerkelijkt wordt, wanneer zij in nauwe samenwerking met de beide anderen werkt”

Op 15 September ontmoetten patrouilles van het 5e en 8e Leger elkaar 40 mijl

Z.O. van Salerno, waardoor het front van de 15e Legergroep van Gen. Alexander werd aaneengesloten.

Een tekort aan landingsmiddelen bleef onze operaties echter hinderen. Eén divisie b.v. had bij zijn landing in Salerno slechts de beschikking over 30 L.S.T.'s, 24 L.C.T.'s, 39 L.C.I.'s, 9 troepentransportschepen, 4 vrachtschepen en een groot aantal verschillende kleine vaartuigen. Niettegenstaande dit, landden de Marineploegen en het leger in de eerste 18 dagen bij Salerno een totaal van 108.000 ton aan voorraden, 30.000 motorvoertuigen en 189.000 manschappen.

De gereedstelling voor de Luchtoorlog in Europa.

Het einde van de succesvolle gevechten bij Salerno werd gevolgd door den opmarsch naar Napels. Het 5e en 8e Leger onder Gen. Alexander traden thans naast elkander op.

Het 5e Leger maakte zich op 1 October meester van Napels en zijn haven en het 8e Leger bereikte Foggia, waarbij het zich in het bezit stelde van een uitgebreid systeem van vliegvelden.

De commandeerend officier van de Deutsche strijdkrachten in Italië, Veldmaarschalk Kesselring, trok in noordelijke richting op verdragende stellingen langs den Voltorno terug. Sardinië was door de Nazis op 20 September ontruimd en de ontruiming van Corsica volgde op 4 October.

De verovering van de vliegvelden bij Foggia bevestigde onze greep op het vasteland. Jagers, die op Sicilië hun basis hadden, konden maar zooveel benzine medenemen, dat zij slechts gedurende 15 minuten boven de landingskust bij Salerno konden opereeren. Nu konden zij in grooten getale dicht achter het slagveld worden gestationeerd. Van Foggia uit konden onze zware bombardementstoestellen gemakkelijk aanvallen doen op de Alpenpassen, de Deutsche luchtinstallaties in Oostenrijk en de fabrieken in Zuid-Duitschland bombardeeren, terwijl tevens de industriele- en vervoerscentra op den Balkan konden worden bereikt, waardoor het Roode Leger werd geholpen. Hierbij kwam nog, dat de B-17's en de B-24's van de strategische luchtmacht, de tactische luchtmacht konden versterken om het Italiaansche slagveld te isoleeren.

Het overbrengen van de zware bombardementstoestellen en de Jagereenheden naar Foggia was een geweldige onderneming als gevolg van de groote hoeveelheden materieel, die noodig waren voor het aanleggen van nieuwe startbanen, pompinstallaties, pijpleidingen, herstelwerkplaatsen en magazijnen.

Eenige weken lang werd een groot deel der scheepsruimte gebruikt om de luchtmacht naar het Italiaansche vasteland over te brengen. Aan het einde van het jaar bevonden zich 35.000 man aan gevechtsbemanningen met de daarbij behorende verzorging in Italië. Wij beschikten daar toen over twee zware bombardementsgroepen, 2 lichtere groepen en 2 groepen jagers, die van 10 vliegvelden uit opereerden.

Het najaarsweer maakte het noodig om de startbanen met stalen matten te overdekken, terwijl pijpleidingen en pompinstallaties, hoofdzakelijk afkomstig uit Noord-Afrika, moesten worden aangelegd om den noodzakelijken toevoer van benzine naar de vliegvelden te verzekeren.

Deze opbouw van onze luchtmacht nam gedurende de meest kritieke maanden van den Italiaanschen veldtocht ongeveer 300.000 ton scheepsruimte in beslag. De aanvragen om scheepsruimte van de 15e Strategische Luchtmacht, die op 1 November 1943 onder Gen. Doolittle in verhoogde gevechtsactiviteit werd gebracht, waren zoo groot, dat de opbouw van de grondstrijdkrachten in Italië

hierdoor aanzienlijk werd vertraagd. Deze beslissing was moeilijk voor Gen. Eisenhower, daar deze vertraging den vijand voor langen tijd een groote overmacht aan strijdkrachten te land zou geven.

Er bevonden zich nu 11 Geall. divisies aan het Italiaansche front, maar de Duitschers hadden ten minste 24 divisies in Italië. Niettegenstaande zich hiervan 14 in Noord-Italië buiten de gevechtszone bevonden, was de vijand in staat een aanzienlijk grootere kracht voor de verdediging op te bouwen dan Gen. Eisenhower voor zijn aanval kon aanwenden.

De grootere Geall. luchtmacht en de dreiging van een landing verder Noord door het 7e Leger van Gen. Patton beletten echter den vijand zijn divisies Zuid van de Povlakte te verplaatsen.

Deze bedreiging werd door Gen. Patton en zijn hoofdkwartier op listige wijze uitgebuit.

Na den veldtocht op Sicilië werd het Hoofdkwartier van het 7e Leger, waarbij zich echter geen divisies meer bevonden, naar Corsica overgebracht. De geheimzinnige bewegingen van Gen. Patton door het gebied van de Middellandsche Zee brachten de Duitschers steeds opnieuw in het onzekere, waar het 7e Leger, dat zij sedert den veldtocht op Sicilië zoozeer vreesden, zou toeslaan.

Begin November werd het IIe korps onder bevel van Gen. Majoor Geoffry Keyes van Sicilië naar het vasteland van Italië overgebracht.

Het Duitsche plan om den Volturno te verdedigen, werd in den nacht van 12 op 13 October verijdeld, daar het IIe en het VIe korps, onder bevel van Gen. Majoor J. P. Lucas van het 5e Leger, overgangen over die rivier forceerden. Nadat zij alle bruggen en andere overgangsmiddelen hadden vernield, trokken de Duitschers terug op hun z.g. „winterlijn”, die zij met koortsachtigen haast hadden ingericht, zoodra de Geall. op het vasteland van Italië landden.

Deze verdedigende stelling, die zich over de breedte van het schiereiland uitstrekte, lag in algemeene lijn der Carigliano- en Sangro-rivieren, ongeveer 75 mijl Zuid van Rome.

De gevechten om Rome.

Het was thans winter. Er vielen hevige regens en de rivieren traden geregeld buiten hun oevers. De hulpbronnen van onze pioniers werden extra belast om de noodbruggen in onze noodzakelijke aanvoerwegen in tact te houden. Voertuigen en menschen waadden diep door de modder.

Niettegenstaande deze moeilijkheden duurde onze druk onverminderd voort. Het doel was om zoo spoedig mogelijk Rome te bezetten en een zoo groot mogelijk aantal Duitsche divisies te binden.

Onze opmarsch bestond vrijwel doorlopend uit een aantal aanvallen gevolgd door rustpoozen, daar de doelen allen uit terreinsteunpunten bestonden. Het was hard vechten, de Duitschers hadden de wegen, voetpaden en paden door het terrein te voren ondermijnd, zelfs in de riviertjes lagen mijnen.

Ten einde de terreinhindernissen te versterken, had de vijand steunpunten gebouwd, waarbij hij gebruik maakte van mijnenvelden, prikkeldraad versperingen, valkuilen en automatische wapens, mitrailleur- en mortieropstellingen waarvan er velen 4 tot 5 voet in de rotsen waren uitgehouwen. Om hen uit den weg te ruimen werd de artillerie aanzienlijk versterkt door onze zwaarste veldstukken. De 240 m.m. houwitser en het 8 inch kanon werden hiertoe met spoed uit de Ver. Staten aangevoerd.

In December bereikte het 5e Leger den ingang van het défilé naar Rome bij Cassino.

De 2e Marokaansche Infanterie Divisie, die op dit oogenblik in Italië aankwam, werd hier ingezet.

De Ver. Staten had nl. toegestemd in het uitrusten van 8 Fransche infanterie- en pantserdivisies, hulptroepen inbegrepen. De Marokaansche divisie was het eerste „Corps Expéditionnaire Français”, dat zich onder Gen. Alphonse Juin in de komende maanden bijzonder zou onderscheiden.

De Geall. belangstelling in het Oosten van de Middellandsche Zee was na het beëindigen van den Noord-Afrikaanschen veldtocht overgegaan op den Balkan.

De 9e luchtmacht onder Gen. Majoor Lewis H. Brereton, gestationneerd in N.O.-Afrika bombardeerde verschillende strategische doelen, waaronder Ploesti en tezamen met onderdeelen van de R.A.F. in het nabije Oosten gooiden zij voorraden af voor de zich aldaar in het nauw bevindende onderdeelen der patriotten.

Het oostelijk deel van de Middellandsche Zee had tot 5 December 1943 onder Britsch commando gestaan, daarna was de geheele actie in de Middellandsche Zee onder één commando gesteld. Op dien datum nl. belastte de Combined Chiefs of Staff Gen. Eisenhower met de verantwoordelijkheid van alle operaties in de Middellandsche Zee met uitzondering van de strategische bombardementen.

Drie weken later op 24 December werd hij aangewezen als Commandant van de Geall. strijdkrachten, die waren aangewezen den aanval vanuit Engeland te beginnen en kreeg als zoodanig het bevel naar Engeland te komen om de laatste voorbereidingen hiervoor te treffen. Gen. Montgomery, luchtmaarschalk Tedder en Gen. Bradley voegden zich aldaar bij hem. Gen. Sir Henry Mailand Wilson werd benoemd tot Opperbevelhebber van de Geall. strijdkrachten in de Middellandsche Zee als opvolger van Gen. Eisenhower en Lt. Gen. Jacob L. Devers van het Amerikaansche Leger werd aan hem toegevoegd, Lt. Gen. Sir Oliver W. H. Leese kreeg het bevel over het Engelsche 8e Leger en Gen. Clark behield het commando over het 5e Leger.

Tezelfder tijd kreeg Lt. Gen. Carl Spaatz het commando over de Strategische Luchtmacht van de Ver. Staten in Europa, wiens Hoofdkwartier in Londen was gevestigd; Gen. Doolittle werd commandant van de 8e Luchtmacht, terwijl Lt. Gen. Ira C. Eaker het commando kreeg over de Geall. Luchtmacht in de Middellandsche Zee, Gen. Maj. Nathan F. Twining kreeg de 15e Strategische Luchtmacht onder zijn bevel en Gen. Maj. J. K. Cannon bleef het commando over de 12e Tactische Luchtmacht behouden.

Begin Januari nam het Fransche Korps onder Generaal Juin den rechter sector van het VIe korps van het 5e Amerikaansche Leger over, welk laatste werd terug getrokken om zich op de landing te Anzio voor te bereiden. Hierna viel het 5e Leger aan op de verdedigingslijn aan de Garigliana-rivier.

Ter bedreiging van de verbindingen achter het Duitsche front bij Cassino, landde het VIe korps op 22 Januari op de kust bij Anzio, 25 mijl Zuid van Rome. De gelande strijdkrachten bestonden uit de 3e Amerikaansche divisie, een Engelsche Infanterie divisie en Amerikaansche Ranger en Parachute eenheden.

De vijand, die vlug op deze bedreiging van zijn rug reageerde, zond zoowel infanterie- als pantserenheden naar de omgeving van Anzio; de Herman Göring pantserdivisie werd snel hierheen aangetrokken en andere divisies werden van Noord-Italië daarheen verplaatst.

Eind Januari stonden de Geall. troepen in het bruggehoofd tegenover zeer sterke Duitsche krachten. Door hun waarneming vanaf de omliggende heuvels waren de Duitschers in staat een doorlopend goed gericht artillerie vuur zoowel tegen elk punt van het vlakke bruggehoofd te brengen als wel elk schip in de nabijheid van de kust onder vuur te nemen.

Nadat onze eerste poging om Cisterna te veroveren mislukt was, zette de vijand een aanval in met het doel het bruggehoofd in tweeën te snijden en onze strijdkrachten aldaar te vernietigen. In een meesterlijke verdediging, waarbij de 3e en 45e divisie zwaar te lijden hadden doch schitterend vochten, werden deze tegenaanvallen, die hun hoogte punt op 17 Februari hadden, afgeslagen.

Later in de maand voerden de Herman Göring divisie en de 29e Pantser Grenadiërdivisie een anderen aanval op Anzio uit, die eveneens mislukte.

Meer naar het Zuiden was het offensief van het 5e Leger voor de sterke verdediging van Cassino tot staan gekomen. Hier vond één der verbitterdste gevechten van den geheelen oorlog plaats. Met kracht doorgevoerde aanvallen op de stad liepen te pletter op de fanatieke verdediging der beste Duitsche eenheden, waarbij zich o.a. de eerste Parachutisten divisie bevond, die door Gen. Alexander de beste Duitsche divisie van alle fronten werd genoemd.

Lt. Gen. Jacob L. Devers, opvolgend commandant schreef mij op 22 Maart :

„..... Wij vechten hier met den tijd. Op 15 Maart dacht ik, dat onze aanval op Cassino zou lukken en dat wij in de Liri-vallei zouden kunnen doordringen. Wij gebruikten vliegtuigen, artillerie en tanks op den voet gevolgd door infanterie. Ik was getuige van den aanval aan de andere zijde van de vallei.

De aanval werd ingezet bij zeer gunstig weer, het bombardement was nauwkeurig en zwaar en de artillerie beschieting, die hierop volgde en twee uur duurde was nog zwaarder en lag op de juiste punten. 900 kanonnen namen hieraan deel, twee groepen van middelzware bombardementstoestellen gevolgd door 11 groepen zware bombardementstoestellen wederom gevolgd door drie groepen middelzware zetten hun aanval om 8.30 'smorgens in en eindigden deze om 12 uur 's middags, waarbij tot 9 uur de groepen iedere 10 minuten en daarna iedere 15 minuten over kwamen.

Niettegenstaande dit en den uitstekenden steun gedurende den middag van duikvlucht toestellen en van artillerievuur hebben de troepen op den grond hun eerste doel niet bereikt. Het gevolg hiervan was, dat de tanks, die in massa zouden aanvallen hun aanval niet konden uitvoeren. Dit alles was voor mij een groote teleurstelling.

Vroeg in den morgen was de infanterie tot 5 mijl Noord van Cassino teruggetrokken. Toen zij om ongeveer 1 uur achter hun artillerievuur in de stad terugkwamen, bevonden zich hier nog steeds de Duitschers, die in staat waren hun opmarsch te vertragen en zich zelfs gedurende den nacht op onverklaarbare wijze te versterken. De aanval gaat nog steeds voort, maar naar mijn meening zullen wij hoogstens de stad Cassino en mogelijkwijze een bruggehoofd over de Rapido in de onmiddellijke omgeving veroveren. Generaal Alexander zal dan halt moeten houden om zijn krachten te hergroepeeren hetgeen hij op 15 April hoopt te hebben beëindigd”

Na de hergroepeering voerden het 5e en 8e Leger op 11 Mei gezamenlijk een aanval uit. Gedurende dezen aanval deed het Amerikaansche VIe korps thans onder Gen. Majoor L. K. Truscot op 23 Mei een uitval uit het bruggehoofd van Anzio. De aanval geschiedde door de 3e, de 34e en 45e infanterie divisie, de 1e pantserdivisie, het 1e Detachement voor Speciale Opdrachten, het 100e Japanse Infanterie bataljon, dat uit Amerikanen van Japansche afstamming was gevormd en twee Engelsche divisies.

Het 1e Detachement voor speciale diensten rukte naar het Oosten op om den weg te banen voor de ontmoeting met het 5e Leger, dat in noord-westelijke richting langs de kust oprukte.

Op 25 Mei vond de ontmoeting plaats met de 88e en 85e divisie, die in Maart en April uit Amerika aangetrokken waren en aan het front waren ingezet. Opgevoeren na den 7en December 1941 en gevormd uit uitgelezen soldaten, vochten deze twee nieuwe divisies reeds gedurende hun eersten vuurdoop als veteranen en wisten uiterst hevig tegenstand te overwinnen.

Het was de eerste bevestiging van het front, dat onze opleiding en oefening, zooals ik deze in mijn laatste rapport beschreef, voldeden.

De eenheden uit het Zuiden rukten daarna naar Anzio op, terwijl de troepen uit het bruggehoofd reeds N.O. daarvan, voor den opmarsch naar Rome waren opgesteld.

Op den rechtervleugel viel het Fransche korps onder Gen. Juin op het zwaartepunt der Duitsche stellingen, die de Liri-vallei dekten, aan, waarbij het de Duitschers tot den terugtocht tot Noord van Rome noodzaakte.

Op 4 Juni viel de Italiaansche hoofdstad het 5e Leger in handen, twee dagen voordat de Geall. hun inval in Frankrijk deden.

Het gevolg van de zware gevechten tijdens den opmarsch naar Rome en de onmogelijkheid om de verliezen dadelijk aan te vullen, was, dat onze krachten aanzienlijk verzwakten. Op 4 Februari had Gen. Devers gemeld :

„ Onze verliezen zijn gedurende de laatste 10 dagen, speciaal voor de infanterie zeer ernstig geweest. Clark meldt, dat de verliezen van de 3e divisie alleen al 2400 man voor de infanterie bedragen. Het tekort aan mankracht in de 34e divisie bedraagt 1300 en in de 36e divisie 3000.

Aangezien de huidige operaties een gelijktijdig gebruik van alle divisies met zich brengt, is het noodzakelijk de normale organisatie op sterkte te houden”

Twee weken later berichtte hij opnieuw :

„ De aanvullingen in dit operatiegebied zijn niet voldoende om de operaties in Italië op de huidige schaal te handhaven. Op het oogenblik heeft het Amerikaansche deel van het 5e Leger een tekort van 13072 officieren en manschappen”

Dit tekort aan mankracht, die wij zoo hard in de frontlinie nodig hadden, was te wijten aan het feit, dat een zomer te voren het „Selective Service System” niet aan onze wenschen had kunnen voldoen. In Juli had het slechts 194000 man afgeleverd, terwijl het Leger om 235000 man had gevraagd. In Augustus en September had het leger om 175000 man maandelijks gevraagd en waren slechts 131000 man in Augustus en 122.000 man in September afgeleverd.

De vervolging naar het Noorden.

De vervolging van den vijand werd krachtig doorgezet, niettegenstaande de troepen, die wij uit het front moesten terugtrekken voor de „Anvil” operatie, die den aanval op Zuid-Frankrijk beoogde en in Augustus zou worden uitgevoerd.

Tusschen het midden van Juni en het laatst van Juli werd iedere week meer dan een divisie uit het front teruggenomen om voor deze operatie te worden afgericht en gereed gesteld.

De 45e divisie kreeg opdracht zich op 14 Juni uit het front los te maken. De 3e volgde op 17 Juni en de 36e op 27 Juni.

Het Amerikaansche IVe korps onder Gen. Majoor W. D. Crittenger verving het VIe korps, dat op 13 Juni terug was gehaald. Het Fransche korps uit vier divisien bestaande (1e gemotoriseerde Marokaansche, de 3e Algerische Inf., 4e Marokaansche Berg- en de 2e Marokaansche Inf.-divisie) werd tusschen 2 en 21 Juli teruggetrokken en vervangen door het IIe korps, dat achter het front had gerust.

Om eenigszins tegemoet te komen aan den zwaren wissel, die er op zijn strijdkrachten werd getrokken en tevens een beter gebruik te maken van zijn luchtverdedigingseenheden, die als gevolg van ons steeds groeiend overwicht in de lucht niet langer in zulken grooten getale noodig waren, werd besloten om verschillende

van deze laatste groepen om te vormen tot infanterie. Hiermede werd het 473e Regiment infanterie gevormd.

Op dit oogenblik vocht het 442e Reg. inf., samengesteld uit Amerikanen van Japansche afkomst, op den linker vleugel van het 5e Leger, waarbij het zich zeer onderscheidde.

Op het eind van Juni werd Pescara, 95 mijl Oost van Rome veroverd en de Geall. frontlijn breidde zich toen uit over het geheele schiereiland door het Meer Trasimeno. In Juli vorderden het 5e en 8e Leger nog 50 mijl. Na hevige gevechten, die twee weken duurden, viel Florence de Engelsche troepen van het 5e Leger in handen. Vijf dagen later veroverden Amerikaansche troepen Pisa.

Intusschen was het 8e Leger over de waterscheiding der Apennijnen heen getrokken en veroverde op 21 September Rimini in de Po-vallei.

Gedurende het terugtrekken der troepen voor de „Anvil” operatie was de 91e Amerikaansche divisie ter versterking van het 5e Leger aangekomen.

Op 15 September was een gevechtsgroep van de Braziliaansche Expeditie-macht bij het 5e Leger gevoegd in de vallei van de Serchio-rivier. Voor het einde van den herfst bevond de geheele Braziliaansche divisie zich in de frontlijn. Gedurende denzelfden tijd was één der twee negerdivisies van het leger, nl. de 92e, die gedurende den nazomer en herfst in Italië was aangekomen, toegevoegd aan het IVe korps.

De bovenvermelde vorderingen hadden de legers van Gen. Alexander thans tegenover de „Gothische lijn” gebracht, een uitgebreid verdedigingsstelsel, dat zich over het geheele schiereiland uitstreckte en waaraan de Duitschers sedert het begin van het jaar hadden gewerkt.

Niettegenstaande het wegzenden van groote troepeneenheden naar andere operatiegebieden, werd besloten op 10 Sept. andermaal een algemeenen aanval in te zetten met het doel door de Apennijnen heen te breken en in de Po-vlakte door te dringen.

Toen daarbij het Amerikaansche 5e Leger de Gothische lijn frontaal door de bergen aanviel, deed het Engelsche 8e Leger thans onder bevel van Lt. Gen. Sir R. L. McCreery een aanval N. W. vanuit Rimini. Dit offensief bracht voor onze troepen één van de bitterste en moeilijkste gevechten van den geheelen Italiaanschen veldtocht met zich mede.

De scherpegekante Apennijnen en het slechte weer bleken een bijna onoverkomelijke hindernis. Na drie maanden van dit verliesrijke, maar succesvol binnendringen van de Gothische lijn bereidde het Geall. commando zich in December voor voor een aanval op Bologna, doch een druk tegen de westelijke flank van het 5e Leger en de verspreiding van verschillende eenheden van het 8e Leger ten gevolge van de politieke crisis in Griekenland, vrijdelde deze plannen.

Intusschen hadden de Duitschers tijd zich te herstellen, hun krachten te versterken en een nieuwe verdedigende positie in te nemen. Kesselring had opdracht, Zuid van Bologna weerstand te bieden. Behalve Duitse versterkingen werden door den vijand tevens deelen van Mussolini's Facistisch Republikeinsch Leger aangetrokken, die ongeveer de sterkte hadden van 4 nieuwe Italiaansche divisies.

Op 12 December 1944 werd Gen. Sir Henry Maitland Wilson als Opperbevelhebber in het Middellandsche Zee gebied door Veldmaarschalk Alexander vervangen. Gen. Wilson kreeg den rang van Veldmaarschalk en werd het Hoofd van de Britsche Chief of Staff te Washington. Lt. Gen. Mark W. Clark kreeg het bevel over de Geall. legers in Italië en Lt. Gen. Lucian K. Truscott werd bevelhebber van het 5e Leger.

In Januari werd het 5e Leger versterkt met de 10e Amerikaansche Bergdivisie,

die reeds bij het eerste gebruik een zeer goeden indruk vestigde. Gedurende den winter werden nog drie Italiaansche gevechtsgroepen aan het 8e Leger toegevoegd. Deze kleine aanwinsten werden meer dan te niet gedaan door een opdracht in Februari van de Combined Chiefs of Staff die 5 Engelsche en Canadeesche divisies naar het Europeesche operatie gebied riep. Deze opdracht werd later veranderd en men zond 3 naar Frankrijk, 1 naar het Oosten van de Middellandsche Zee en liet 1 divisie in Italië voor mogelijk gebruik bij de laatste gevechten. Deze troepenverplaatsing van meer dan 125.000 man werd onder strikte geheimhouding uitgevoerd en gaf aan de Noordelijkste Legergroep onder Maarschalk Montgomery, die zich aan den Rijn bevond, de benoodigde kracht om den vijand te verrassen.

Gedurende den herfst en de wintermaanden bombardeerden de tactische en strategische luchtmacht de verbindingen in de Alpen en in Noord-Italië.

Gezien de ongeveer gelijke sterkte van de troepen op den grond, vertegenwoordigde de luchtmacht voor ons een groot voordeel en maakte zij het verblijf van de Duitsche eenheden in Noord-Italië zeer moeilijk, terwijl onze troepen niet uit de lucht werden aangevallen. Daarenboven hielp onze luchtmacht in Italië de Joego-Slavische patriotten en in nauwe samenwerking met de aanvallen, die uit Engeland geschiedden bombardeerde de strategische luchtmacht olie en spoorwegdoelen in Oostenrijk en Zuid-Duitschland, waarbij door hen wekelijks ongeveer 4000 ton werd afgegooid.

De laatste phase.

In den nawinter waren de gevechten op het Italiaansche front beperkt tot kleine, maar belangrijke vorderingen in de bergen Z.W. van Bologna. De strategische luchtmacht bleef de verbindingen en industriele doelen over de Alpen bombardeeren, waarbij zelfs Berlijn bereikt werd.

Op 9 April werd door het 15e Leger onder Gen. Clark het voorjaarsoffensief ingezet, dat bekend staat onder den naam van den operatie „Grapeshot”.

Het 8e Leger leidde dezen aanval in met den aanval over de Senio-rivier West van Ravenna.

Niettegenstaande de groote voorbereidingen door artillerie en de luchtmacht, bood het 10e Duitsche Leger hevigen tegenstand bij den Argenta-pas.

Vijf dagen later toen de vijand vermoedelijk tijd had gehad zich voor den aanval van het 8e Leger beter te groepeeren, vielen het IIe en IVe korps van het 5e Leger vanuit hun stellingen in de Apemijnen Zuid en Z.W. van Bologna aan.

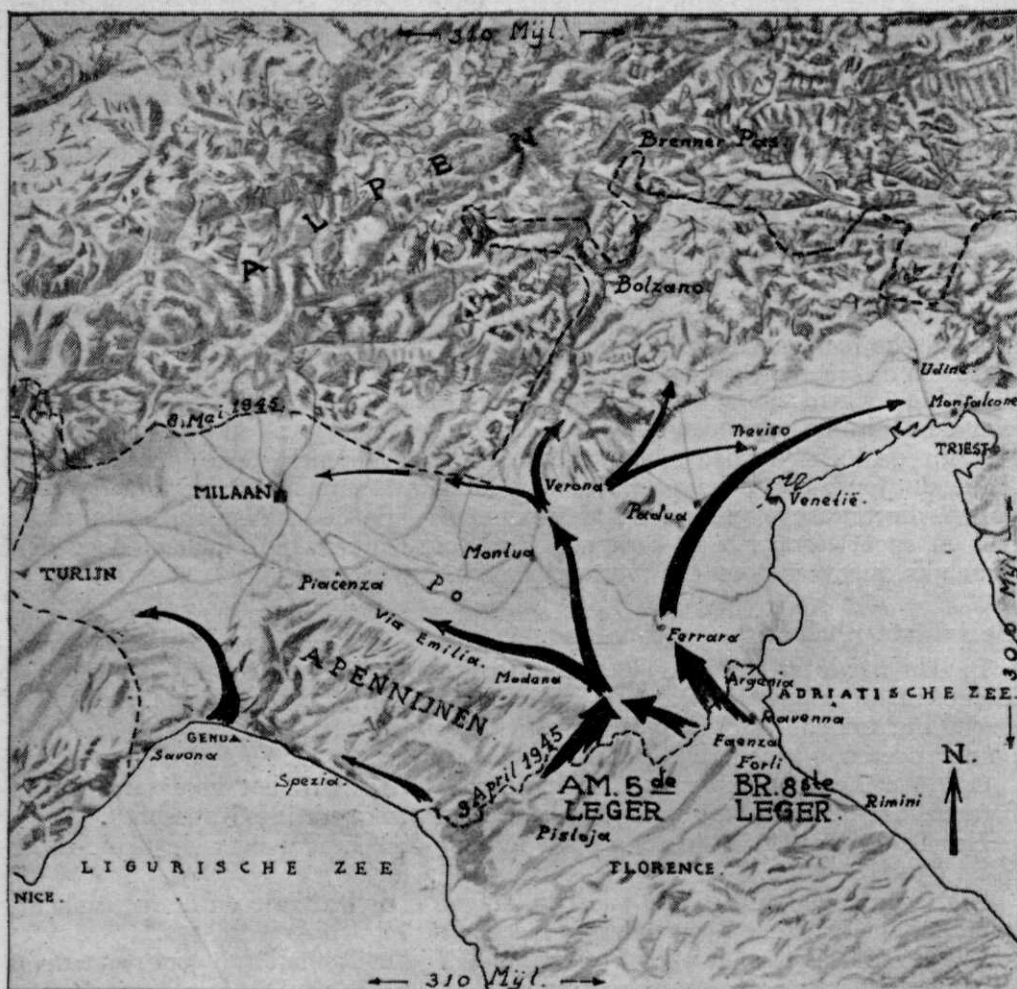
Na een week van zware gevechten drongen onze troepen in de Po-vallei door en trokken Bologna van het Westen en Zuiden binnen. Op datzelfde oogenblik drongen Poolsche afdeelingen van het 8e Leger de stad in het Oosten binnen.

De troepen van het 5e Leger rukten nu van hier op over den grooten straatweg — de Oude Via Emilia — naar Piacenza, Modena in het Oosten voorbijgaande en bereikten den Po Zuid van Mantua.

Op 23 April werd bij de vervolging van den gedesorganiseerden vijand de rivier bereikt en hierover bruggehoofden gevormd. Het 8e Leger ondervond heftige weerstand bij Ferrara, maar op 25 April had het eveneens de Po met aanzienlijke krachten overschreden.

Op denzelfden dag veroverden onze troepen, die langs de Ligurische kust oprukten de marinehaven La Spezia. De Duitsche legers waren echter reeds Zuid van de Po vernietigd en het gros van hun uitrusting was of vernietigd of in onze handen gevallen.

De laatste weken van den oorlog in Italië werden gekenmerkt door groote vor-

deringen in Noord Italië. Het 8e Leger rukte op naar het N.O. langs de kustvlakte van de Adriatische Zee; waarbij vele bruggen moesten worden geslagen en bevrijdde Padua, Venetië en Treviso. Terwijl infanterie en bergtroepen van het 5e Leger oprukten in de richting van den Brennerpas, volgden andere gepantserde en gemotoriseerde troepen de Po-vallei en hadden op 29 April de stad Milaan bereikt.

Overall werd steun ondervonden van de Italiaansche patriotten. Na zich meester gemaakt te hebben van Genua rukten onze Ligurische strijdkrachten op tot voorbij Savona om contact met de Franschen te maken.

Vooruitgeschoven deelen van het 472e Japansche-Amerikaansche Regiment bereikten Turijn. Weerstand werd nergens meer geboden en meer dan 160.000 gevangenen vielen in handen van de Geall. Legers.

Op 1 Mei hadden troepen van het 8e Leger, die naar Triëst oprukten, contact bij Monfalcone met de Joego-Slavische partijgangers gemaakt. Op 2 Mei 1945 oordeelde de Commandant van de Duitsche legers in Noord-Italië het onmogelijk

om aan de bloedige gevechten verder weerstand te bieden en gaf zich over.

De overwinning in Italië is een prachtig voorbeeld van samenwerking bij de United Nations. Gedurende de gevechten bij dezen veldtocht bevonden zich bij de 15e Legergroep Amerikanen, Britten, Canadezen, Franschen, Nieuw-Zeelanders, Zuid-Afrikaners, Polen, Indische troepen, Brazilianen, Italianen, Grieken, Marokanen, troepen uit Algerië, Arabieren, Goums en een brigade Joodsche soldaten.

De geheele veldtocht had een langzaam verloop en de gevechten waren verbiterd. De Geall. troepen hadden niet die overmacht, die zij in West Europa hadden, waar wij het zwaartepunt van den aanval hadden gelegd. Niettegenstaande dit, leverde de Italiaansche veldtocht een groote bijdrage voor het succes op het Westelijk front, daar het veel Duitsche strijdkrachten bond, die Hitler zoo broodnoodig had voor het versterken van zijn verzwakte legers in het Oosten zowel als in het Westen.

De troepen, die aan den Italiaanschen veldtocht deelnamen moeten dan ook evenveel voldoening gevoelen in de vernietiging van den vijand, als zij, die met sterkere krachten in het hart van Duitschland doordrongen en contact met het Roode Leger maakten.

Ordre de Bataille vanaf 2 Mei 1945 op het Middellandsche Zee operatiegebied.

De ordre de bataille van onze Geallieerden is niet beneden aangegeven, met uitzondering van de Amerikaansche Divisies, die onder hun directe bevelen stonden.

EENHEID	COMMANDANT	PLAATS
15e Legergroep	Gen. Mark W. Clark	Florence (Italië).
5e Leger	Lt. Gen. Lucian K. Truscott	Verona (Italië).
IIe Korps	Lt. Gen. Geoffrey Keyes	Italië.
10e Berg Div.	Gen. Maj. George P. Hays	Italië.
85e Inf. Div.	Gen. Maj. John B. Coulter	Italië.
88e Inf. Div.	Gen. Maj. Paul W. Kendall	Italië.
IVe Korps	Gen. Maj. Willis D. Crittenger	Italië.
1e Pantser Div.	Gen. Maj. Vernon E. Prichard	Italië.
34e Inf. Div.	Gen. Maj. Charles L. Bolte	Italië.
92e Inf. Div.	Gen. Maj. Edward M. Almond	Italië.
Britsche 8e Leger	Lt. Gen. Sir R. L. McCreery	Italië.
91e Inf. Div.	Gen. Maj. William G. Livesay	Italië.
Am. Leger Luchtstrijdkrachten	Lt. Gen. J. K. Cannon	Caserta (Italië).
12e Luchtmacht	Gen. Maj. B. W. Chidlaw	Florence (Italië).
XXIIe Tactische Lucht Commando	Brig. Gen. T. C. Darcy	Italië.
15e Luchtmacht	Gen. Maj. N. F. Twining	Bari (Italië).
XVe Jager Commando	Brig. Gen. D. C. Strother	Italië.

(wordt vervolgd)

Uit de

BUITENLANDSCHE VAKPERS

WERKZAAMHEDEN OVER- ZEESCHE PIONIERSDEPOTS.

Major George Q. Bass, beschrijft, dat meer dan 10.000 Am. genieofficieren met nog meer

burgerpersoneel en krijgsgevangenen onder hun toezicht, waren belast met het werk in de geniedepots in Europa, gedurende de lente van 1945. Ze deden prachtig werk, dat zeer veel bijgedragen heeft tot de overwinning. Andere

duizenden genieofficieren hadden de leiding in de depots in Afrika, Australië, Burma, Hawaii, Engeland, IJsland en de Philippijnen en de honderden stations van allerlei aard, die over de geheele aarde verspreid waren. De eischen van den oorlog hadden allerlei ongewone situaties tot gevolg, zoodat ongewone opdrachten werden verstrekt.

Pontoncompagnieën constructie-bataljons, wateraanvoertroepen, troepen van den topografischen dienst, gevechtstroepen, dreven vaak de depots, terwijl ze wachtten op vervoergelegenheid, of ook als aan hun specialistische bekwaamheid geen behoefte was. Weinigen waren geoeënd in het depotwerk; weinigen hadden zich ooit rekenschap gegeven van den omvang of van het belang der taak vóórdat ze er mede werden belast; maar menigeen kwam tot de overtuiging, dat bepaalde grondslagen van het werk van toepassing zijn bij alle geniedepots, onverschillig in welk klimaat of terrein, of in welk vak van het operatiegebied, of in welke phase van het gevecht moest worden gesteund.

De taak.

Het doel van het geniedepot is hoofdzakelijk geniematerieel in ontvangst te nemen, te bewaren en uit te geven. Dit werk is eenvoudig, indien men onbepert kan beschikken over verstandig personeel, over tijd, ruimte en de noodige hulpmiddelen bij de behandeling van het materieel. Maar als de oorlog hierin besnoeit, zooals onvermijdelijk geschiedt, moet de taak toch worden uitgevoerd overschillig, waar men is, of over welke middelen men beschikt. Er mag geen sprake zijn van geschipper, geen verontschuldiging, geen mislukking.

Geniebehoeftigheden bestaan uit ongeveer 10.000 standaard-onderdeelen en meer dan 300.000 res. onderdeelen om de genie-uitrusting op peil te houden. Vorm, gewicht, afmeting en hoeveelheid in voorraad, verschillen ongelooftlijk en bovendien stelt ieder op te leggen onderdeel zijn eigen eischen.

Ieder G.D. legt ongeveer 2500 verschillende standaard-onderdeelen op en eenige honderden niet-standaard-onderdeelen, welke ter plaatse worden aangevoerd of op den vijand worden veroverd. Dagelijks kunnen 5 à 6000 ton materiaal in- en uitgaan en de totale voorraad kan 100.000 ton bedragen, hoewel een normaal depot minder dan 10.000 ton opslaat, met een verwisseling van ongeveer 600 ton dagelijks.

De grondslagen van het beheer zijn eenvoud, nauwkeurigheid, soepelheid en snelheid bij de transacties. Vooruitdenken en plannen maken, voortdurende waarneming en verbetering.

Oplegging.

Een depot is alleen een opslagplaats voor de goederen welke in voorraad zijn. Snelheid bij de transacties vergt een doeltreffende plaatsverdeling, zoodat er voor ieder ding een

geschikte plaats is. Er ontstaat dus een depot-indeling in zones, waarvan de vormen afhangen van de afmetingen van het depot en van het terrein. De meest voorkomende vormen zijn het vierkant, parallelogram, rechthoek, trapezoïde.

Het vierkant heeft vele voordeelen; het is de gemakkelijkste vorm voor het werk, het veroorlooft een rechtlijnige doorstroming van de goederen met onmiddellijke lading en lossing bij de stapelplaatsen; de beveiliging is gemakkelijk, de controle kan centraal geschieden, terwijl er onbepaalde gelegenheid is voor uitbreiding van ruimte en verkeer. Het verkeer binnen het depot is zoo beperkt mogelijk. Er kunnen moeilijkheden zijn t.a.v. drainage, camouflage en de vorm is niet vaak aangepast aan het gewone terreintype.

Tijdelijke depots in de gevechtzone maken vaak gebruik van een H-vorm, door een korten verbindingsweg te kiezen tusschen twee hoofdwegen en deze alleen te bestemmen voor depotdienst. Opslagplaatsen blijven ongeveer 20 voet van den wegrand. Bij dezen vorm heeft men zoo weinig mogelijk wegen aan te leggen, terwijl hij zich uitstekend leent voor camouflage.

Ongeacht den algemeenen vorm wordt het depot verdeeld en onderverdeeld in regelmatige blokken en met behulp van een combinatie van letters en getallen wordt een doelmatige opslag der goederen verzekerd. Op deze wijze kan voor iedere soort der aanwezige goederen een beheerder of controleur worden aangewezen. Deze kan natuurlijk niet alle onderdeelen bij hun officieelen naam kennen; Hij kan echter wel leeren, om b.v. de hoofdonderdeelen van een Bailybrug, of een andere brug te kennen.

De oudste beheerder in iedere zone is verantwoordelijk voor uitgifte, ontvangst, oplegging en inventarisering van alle goederen, die hem door den depotcommandant worden toegevoerd.

Ontvangst.

Ontvangst der op te leggen goederen moet zoo eenvoudig en soepel gebeuren, als met nauwgezetheid is overeen te brengen. Ingekomen goederen worden onmiddellijk geïdentificeerd, uitgeladen bij den opslagstapel en vlg op de inventariskaarten geboekt. De transporten moeten steeds zoo snel mogelijk vrij gemaakt worden. Bij den ingang van het depot worden alle transporten aangehouden en de goederen geïdentificeerd, waarna toestemming wordt gegeven, om door te gaan naar de eigenlijke opslagruimte. Hier hebben de uitgiften steeds den voorrang boven de ontvangsten. Aannemende dat er geen uitgifte is, wordt het voertuig naar de stapelplaats verwezen en afgeladen. Om de wagens snel vrij te maken, wordt de lading vaak in de nabijheid van den stapel gelegd. Inschrijven en bij den stapel leggen gebeurt dan later.

Een eenvoudig, uniform ontvangstbewijs behoort te worden vastgesteld. Papieren die de geleiders bij zich hebben, kunnen daaraan worden vastgehecht. De controleur in iedere opslagruimte teekent de ontvangsten aan op een ontvangstbewijs en op een inventariskaart. Daarna worden de goederen bij den stapel gevoegd, waar ze worden gerangschikt volgens vaste aantallen en zoodanig, dat het overzicht en contrôle enz. zoo gemakkelijk mogelijk zijn. Terwille van de veiligheid kunnen deze standaardstapels binnen de opslagruimte worden verspreid.

Uitgifte der goederen.

Deze heeft voorrang boven alle andere werkzaamheden en moet vlug en nauwkeurig gebeuren. Pionierwerk is in den regel te urgent, om te kunnen wachten op goedkeuring van de aanvragen door de hogere onderdeelen. Honderden van kleinere uitgiften hebben dagelijks plaats onmiddellijk aan de belanghebbenden. De officier, die bij een onderdeel voor den aanvoer moet zorgen, gaat met een mondelinge of schriftelijke aanvraag naar den betrokken stafofficier. Deze controleert de aanvraag, bepaalt uit welk depot de goederen worden ontvangen en maakt het aanvraagformulier op (juiste benaming, aantal, enz.).

Bij den ingang van het depot worden de belanghebbenden, die voorzien zijn van een behoorlijk goedgekeurde aanvraag, naar den administrateur verwezen. Daar wordt een ontvangstbewijs in drievoud opgemaakt. Ieder ontvangstbewijs krijgt een nummer uit het register, waarin de uitgiften worden geboekt voor contrôle en beheer.

De aanvrager ontvangt twee bewijzen, terwijl het derde wordt opgelegd. Hij levert een der bewijzen in bij den controleur, die de goederen uitgeeft. Deze controleur teekent op het ontvangstbewijs de uitgegeven aantallen aan en parafeert dit; hij boekt de uitgifte op zijn inventarislijst en parafeert deze eveneens. Contrôles hebben plaats, om na te gaan, of de geboekte aanwezige voorraad ook overeenstemt met de werkelijk aanwezige aantallen. Regelmatige controle is zooveel mogelijk gewenscht, waarbij daadwerkelijke telling moet plaats hebben; het resultaat wordt aangeteekend.

De controleurs hebben als vierde plicht, om hun voorraad vaak te tellen en het resultaat op een afzonderlijk papier aan hun inventarislijst te hechten. Het wordt met de ontvangstbewijzen ingeleverd bij den administrateur.

Het artikel geeft verder eenige bijzonder-

heden van de wijze, waarop in de overzeesche pionierdepots beheer en verantwoording worden gevoerd, aan de hand van het desbetreffende voorschrift. De daarmede belaste administratieve afdeling ontvangt op bepaalde uren (den geheelen dag door) de credit- en debit-ontvangstbewijzen van een controleur. Ieder ontvangstbewijs wordt gecontroleerd voor de juistheid der invullingen, wordt genummerd en ingeschreven in het daarvoor bestemde register. Daarna worden de volgens ontvangstbewijzen ontvangen of uitgegeven goederen op daarvoor bestemde kaarten geboekt. Nadat alle op één dag ontvangen O.-bewijzen zijn geboekt gaan ze naar het depôt C. voor contrôle en worden door dezen gearafeerd; daarna worden ze bij elkaar gevoegd en opgeborgen. De volgens de kaarten aanwezige voorraad wordt regelmatig medegedeeld aan hogere staven, om te dienen bij de contrôle en bij het opmaken der aanvragen.

Dit geschiedt door middel van andere kaarten, waarop de beschikbare voorraad is aangegeven. Hiervoor beschikt men bij de uitgifte der goederen over twee stel van deze kaarten. Iederen morgen ontvangt de bedoelde hogere staf een stel van deze kaarten, welke iederen avond weer worden ingeleverd en bijgewerkt. Bij de overgave van den voorraad aan een nieuwen Commandant geschiedt dit eveneens op voorgeschreven wijze, alles nauwkeurig en z.n. met het opmaken van een nieuwe rekening en verantwoording.

Conclusie.

Het beheer van een P.D. is dus een ernstige, zeer belangrijke en omvangrijke opdracht, welke aan iedere willekeurige genie-afdeeling kan worden gegeven. Eenvoud, nauwkeurigheid, soepelheid en snelheid bij het werk zijn op de eerste plaats noodzakelijk.

Ieder depôt wordt verdeeld in zones onder bevoegde controleurs (beheerders), welke ieder verantwoordelijk zijn voor identificatie en contrôle van een bepaald onderdeel der aan te voeren goederen.

Eenvoudige, maar toch streng gecontroleerde werkmethode wordt ingevoerd voor een snelle en nauwkeurige ontvangst en uitgave.

Voor zoover de tijd het toelaat wordt de inventaris voortdurend nagegaan, terwijl de balans van den aanwezigen voortaad regelmatig en zorgvuldig aan de hogere staven wordt opgegeven.

(The Military Engineer, Maart 1946.—03)

Lederwarenfabriek

Fa. J. de Valk Jr.

UITSLUITEND MILITAIR LEGERGOED

AMSTERDAM

TEL. 86302-85404